

Socialnämnden 2024

2024-11-26

Kod: 1.1.3.1 nr:

SN/2023:00461

Kallelse till möte för socialnämnden 2024

Tid: 2024-11-26, Kl: 18:00

Plats: Xenter, Utbildningsvägen 3 i Tumba,
Konferensrummet

Ordförande: Carl Widercrantz (TUP)

Sekreterare: Anneli Sjöberg

	Ärenden	
1.	Förvaltningschefen informerar – muntlig information	SN/2024:00005
2.	Dataskyddsombudet informerar – muntlig information	SN/2024:00385
3.	Information om socialförvaltningens verksamheter: Öppenvård Barn och unga samt Öppenvård familj - muntlig information	SN/2024: 00386
4.	Framtidens socialtjänst – muntlig information	SN/2024: 00387
5.	Ekonomisk uppföljning oktober 2023	SN/2024: 00051
6.	Effektiviseringsåtgärder 2025	SN/2024: 00370
7.	Uppföljning av tjänsteresor 2023	SN/2024: 00350
8.	Remiss - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)	SN/2024: 00338
9.	Ledamotsinitiativ från Mats Einarsson (V) om julbord - ÄRENDET UTGÅR	SN/2024:00411
10.	Anmälningssärenden	SN/2023:00460
11.	Anmälan av delegationsbeslut	SN/2023:00009

Majoritetsgruppen träffas kl. 17:30 i Xenter, Konferensrummet

S, MP och L träffas kl. 17:15 i Xenter, Styrelserummet

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Socialnämnd

2023-11-26

Socialförvaltningen

Kod: 3.7.0.1

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2024:00005

01 Förvaltningschefen informerar - muntlig information

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

T.f. Socialdirektör Katarina Lindström informerade om aktuella frågor.

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Socialnämnd

2023-10-29

Socialförvaltningen

Kod: 3.7.0.1

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2024:00385

02 Dataskyddsombudet informerar – muntlig information

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Dataskyddsombudet Ulrica Mellergård informerade om nämndens personuppgiftsansvar.

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Socialnämnd

2023-11-05

Socialförvaltningen

Kod: 3.7.0.1

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2024:00386

03 Information om socialförvaltningens verksamheter: Öppenvård barn och unga samt öppenvård Familj – muntlig information

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Enhetscheferna Jessica Jagerfors och Patric Eriksson informerade om verksamheterna Öppenvård barn och unga respektive öppenvård Familj

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Socialnämnd

2023-11-05

Socialförvaltningen

Kod: 3.7.0.1

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2024:00387

04 Framtidens socialtjänst – muntlig information

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Programchef Camilla Johansson informerade om Framtidens socialtjänst.

Socialnämnd

2024-11-12

Socialförvaltningen

Kod: 1.2.4.2

Elizabeth Gawelin

Dnr: SN/2024:00393

05 Socialnämndens ekonomiska uppföljning oktober 2024

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att den ekonomiska uppföljningen för oktober godkänns.

Sammanfattning av ärendet

För den ekonomiska uppföljningen för oktober månad prognostiserar socialnämnden ett överskott på 44,3 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 6,0 procent. Alla verksamheter prognostiserar ett överskott eller budget i balans för året.

I jämförelse med samma period föregående år, januari till oktober, redovisar nämnden en högre nettokostnad på totalt 27,8 miljoner kronor.

För nämndens investeringar prognostiseras ett överskott på 0,5 miljoner kronor avseende investeringar i boenden. Prognosen grundar sig på att det för året inte lyfts något behov av investeringar i boendelokaler.

Ärendet

I den ekonomiska uppföljningen för oktober månad prognostiserar socialnämnden ett överskott på 44,3 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 6,0 procent. Alla verksamheter prognostiserar ett överskott eller budget i balans för året.

I jämförelse med samma period föregående år, januari till oktober, redovisar nämnden en högre nettokostnad på totalt 27,8 miljoner kronor.

För nämndens investeringar prognostiseras ett överskott på 0,5 miljoner kronor avseende investeringar i boenden.

För mer detaljerad beskrivning per verksamhetsområde, se bifogad rapport ”Socialnämndens ekonomiska uppföljning oktober 2024”.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningens bedömning är att socialnämnden ska godkänna den ekonomiska månadsuppföljningen för oktober 2024 och överlämna den till kommunstyrelsen för vidare beredning. Den ekonomiska månadsuppföljningen är genomförd enligt antagna anvisningar. Förvaltningens chefer har genomfört sin uppföljning med stöd av controller och i enlighet med förvaltningens uppföljningsprocess.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet innebär inga konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2024-11-12 – Socialnämndens ekonomiska uppföljning oktober 2024
- 2024-11-12 Socialnämndens ekonomiska uppföljning oktober 2024

Fastställd av

Tf Socialdirektör, Katarina Lindström

Tf Ekonomichef, Elizabeth Gawelin

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Ekonomisk rapport med helårsprognos

Okt 2024

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Ekonomisk uppföljning och analys.....	3
2.1 Driftuppföljning	3
2.1.1 Analys.....	3
2.1.1.1 Prognosavvikelse.....	6
2.1.2 Åtgärder med anledning av budgetavvikelse	7
2.1.3 Övrig betydelsefull ekonomisk information	7

1 Sammanfattning

Verksamhet (i miljoner kronor)	Bokslut 2023	Utfall period 2024	Budget 2024	Prognos helår 2024	Avvikelse 2024
Intäkter (+)	72,2	49,5	39,4	58,3	18,9
Kostnader (-)	-726,2	-622,2	-784,4	-759,0	25,4
Netto (+/-)	-654,0	-572,7	-745,0	-700,7	44,3
Nettoinvesteringar (+/-)	-1,0	-0,5	-1,5	-1,0	0,5

I den ekonomiska uppföljningen för oktober månad prognostiserar socialnämnden ett överskott på 44,3 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 6,0 procent. Alla verksamheter prognostiserar ett överskott eller budget i balans för året.

I jämförelse med samma period föregående år, januari till oktober, redovisar nämnden en högre nettokostnad på totalt 27,8 miljoner kronor.

För nämndens investeringar prognostiseras ett överskott avseende investeringar i boenden med 0,5 miljoner kronor. Prognosen grundar sig på att det för året inte lyfts något behov av investeringar i boendelokaler.

2 Ekonomisk uppföljning och analys

2.1 Driftuppföljning

2.1.1 Analys

Socialnämnden	Utfall jan - aug 24	Utfall jan - aug 23	Utfall helår 2023	Budget helår 2024	Prognos aug 2024 helår	Avv budget / prog helår
Nämnd	-1 142	-1 137	-1 379	-1 530	-1 446	84
Gemensam administration	-43 148	-36 784	-45 078	-57 496	-52 861	4 635
Öppen förskola	-10 331	-9 398	-11 389	-13 024	-12 597	428
Barn och unga	-230 105	-214 670	-266 175	-293 312	-284 772	8 540
Vuxna, ej beroendeproblematik	-37 016	-36 690	-39 362	-49 158	-46 969	2 189
Vuxna, psykisk funktionsnedsättning	-84 488	-85 972	-105 474	-113 227	-104 503	8 724
Vuxna med beroendeproblematik	-31 328	-28 388	-34 997	-44 058	-39 567	4 492
Ekonomiskt bistånd	-128 621	-124 075	-150 259	-165 536	-155 576	9 960
Flyktingmottagande	-2 754	-1 659	107	-7 676	-2 386	5 291
Total netto	-572 728	-544 931	-654 007	-745 017	-700 677	44 343

I den ekonomiska uppföljningen för oktober månad prognostiserar socialnämnden ett överskott på 44,3 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 6,0 procent. Alla

verksamheter prognostiserar ett överskott eller budget i balans för året.

I jämförelse med samma period föregående år, januari till oktober, redovisar nämnden en högre nettokostnad på totalt 27,8 miljoner kronor.

Nedan redovisas avvikelserna per verksamhetsområde för både årets avvikelse mot budget samt i jämförelse med samma period föregående år om det finns en väsentlig skillnad.

Nämnd

Nämnden prognostiserar en budget i balans för helåret. I jämförelse med samma period föregående år är nettokostnaderna i samma storleksordning.

Gemensam administration

Ledning och administration prognostiserar ett överskott på 4,6 miljoner för helåret. Det prognostiserade överskottet beror främst på ej nyttjade medel avseende omställningen till ny socialtjänstlag.

I jämförelse med samma period föregående år är nettokostnaderna 6,4 miljoner kronor högre vilket främst beror på att nya tjänster har inrättats, färre vakanser, högre kostnader för interna rekryteringstjänster samt högre IT-kostnader.

Öppen förskola

Öppen förskola prognostiserar ett överskott på 0,4 miljoner kronor för helåret. Överskottet beror på en vakant tjänst. I jämförelse med samma period föregående år har nettokostnaderna ökat med 0,9 miljoner kronor vilket till största del beror på fler tjänster.

Barn och unga

Barn och unga prognostiserar ett överskott på 8,5 miljoner kronor för helåret. Inom verksamhetsområdet prognostiseras både över- och underskott som tillsammans summerar till ett överskott.

Underskott prognostiseras främst inom verksamheten för familjehem som förklaras med en prognos på fler placeringar än vad som budgeterats. Ökningen av familje- och jourhemsplaceringar beror på att förvaltningen långsiktigt strävar efter att barn som behöver placeras i första hand ska placeras i familje- och jourhem istället för på institutioner. Placering i familje- och jourhem bedöms vara bättre och ge bättre förutsättningar för barnet/den unge. Därtill medför dessa placeringar en lägre kostnad än placering på institution.

Överskotten inom barn och unga finns främst inom verksamheterna administration, placeringar enligt LVU på SiS-institution och HVB, placeringar enligt SoL i HVB samt övrig egen öppenvård.

Överskottet inom administration förklaras med vakanta tjänster utifrån det problematiska rekryteringsläget, som till stor del möts upp av kostnader för tillfälligt inhyrd personal. Överskottet för placeringar på institution har samma förklaring som beskrivits ovan kring familje- och jourhem.

I jämförelse med samma period 2023 har nettokostnaderna ökat med 15,4 miljoner kronor. Differensen mellan åren förklaras främst av ökade kostnader för personal då det finns några fler årsarbetare än föregående år samt ökade kostnader för inhyrd personal utifrån den ansträngda rekryteringssituationen i verksamheterna.

Vuxna utan beroendeproblematik

Verksamhetsområde vuxna utan beroendeproblematik prognostiserar ett överskott på totalt 2,2 miljoner kronor för året. Inom verksamhetsområdet prognostiseras både över- och underskott som tillsammans summerar till ett överskott.

För skyddat boende avseende våld i nära relation har det inkommit fler ärenden än vad som tidigare prognostiserats, varför ett underskott prognostiseras. Verksamheten för kommunkontrakt prognostiserar ett underskott då förvaltningen erhållit fler nya lägenheter på kort tid vilket innebär tomhyror då klienten behöver förberedas innan inflyttning kan ske.

Gällande avhopparverksamheten har ett belopp på 5,5 miljoner kronor beviljats av Polismyndigheten vilket är 0,5 miljoner mer än vad som tidigare prognosticerats.

I jämförelse med samma period 2023 redovisas en högre nettokostnad på totalt 0,3 miljoner kronor. Förändringen beror främst på fler platser i tillfälligt och skyddat boende som dessutom är dyrare på grund av ökat skyddsbehov samt ökade kostnader avseende inhyrd personal avseende våld i nära relation.

Vuxna med psykisk funktionsnedsättning

För vuxna med psykisk funktionsnedsättning prognostiseras ett överskott för helåret motsvarande 8,7 miljoner kronor jämfört med budget. Överskott prognostiseras främst inom verksamheterna boendestöd, tillfälliga externa boendeplaceringar, interna boenden med särskild service samt kontaktpersoner.

För boendestöd och interna boenden med särskild service förklaras överskottet främst med vakanta tjänster.

Överskottet som prognostiseras för tillfälligt externa boendeplaceringar beror till största del på det arbete som har gjorts under förra året och även fortlöper i år med hemtagningar till nämndens egna boenden och träningslägenheter.

För kontaktpersoner beror överskottet på det arbete som har gjorts i verksamheten för att se över aktuella uppdrag och insatser, där en del uppdrag då har avslutats utifrån klientens behov.

I jämförelse med föregående år samma period är nettokostnaderna motsvarande 1,5 miljoner kronor lägre vilket till största del förklaras med att nämnden under året har köpt färre platser än samma period föregående år.

Vuxna med beroendeproblematik

För verksamhetsområdet prognostiseras ett överskott motsvarande 4,5 miljoner kronor i jämförelse med budget. Överskottet prognostiseras främst för externa placeringar inom SoL på HVB, LVM på SiS eller HVB samt tillfälligt boende för vuxna med beroende.

Verksamheten har beviljats ett belopp på 0,2 miljoner kronor av Polismyndigheten vilket är 0,5 miljoner mindre än vad som tidigare prognosticerats för verksamheten.

Den sammantagna förklaringen till överskottet för placeringarna är att verksamheten fortsatt arbetar förebyggande och erbjuder fungerande insatser på hemmaplan genom exempelvis interna träningslägenheter och insatser via intern öppenvård. Arbetet medför att klienter inte har behövt

placeras externt i samma omfattning som tidigare. Ytterligare en förklaring är boendegruppens arbete som har möjliggjort kortare externa placeringar då klienterna har kunnat erbjudas långsiktiga boendelösningar inom kommunen. Detta är ett resultat av det utvecklingsarbete som genomförts gällande förvaltningens arbete med målgruppen sedan 2020. Utöver att arbetet har ökat kvaliteten i insatserna till klienterna har det också medfört en mer effektiv användning av nämndens ekonomiska resurser.

Ambitionen är att medborgare i den mån det är möjligt ska erbjudas beroendebehandling i kommunens egen regi och att medborgaren under utredningstiden är delaktig i utformningen av stödet utifrån det behov som finns. Genom att klienterna blir mer delaktiga bedömer verksamheten att behov kommer att kunna fångas upp tidigare och att behovet av externa placeringar därför kommer att minska.

I jämförelse med samma period föregående år har nettokostnaderna ökat med 2,9 miljoner kronor vilket till största del beror på färre vakanser och högre lokalhyra.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott på 10,0 miljoner kronor för helåret. Överskottet beror främst på att trenden med färre antal hushåll håller i sig likt förra året. Dessutom är det prognostiserade genomsnittliga biståndet per månad och antal hushåll lägre än det som budgeterats.

I jämförelse med föregående år samma period redovisas en högre nettokostnad motsvarande 4,6 miljoner kronor för verksamhetsområdet. Förändringen förklaras främst med att riksnormen för ekonomiskt bistånd skrivits upp med 8,7% och fler tjänster.

Flyktingmottagande

Verksamhetsområdet för flyktingmottagande prognostiserar ett överskott motsvarande 5,3 miljoner kronor jämfört med budget. Överskott finns inom verksamheterna försörjningsstöd flyktingmottagande, tillfälligt boende nyanlända samt verksamheter för ensamkommande barn och unga.

I överskottet finns medräknat schablonintäkter från Migrationsverket som inte finns med i budget. Prognosen för intäkter från Migrationsverket uppgår till 8,9 miljoner kronor, se tabell under avsnittet "Övrig betydelsefull ekonomisk information"

I jämförelse med samma period föregående år redovisas en högre nettokostnad på 1,1 miljoner kronor. Förändringen mellan åren beror främst på lägre intäkter från Migrationsverket.

2.1.1.1 Prognosavvikelse

I jämförelse med delår 2 har nämndens prognos justerats med 6,2 miljoner kronor.

Justeringar har gjorts i flera verksamheter, i verksamheten vuxna utan beroende är det utbetalda bidraget från Polismyndigheten avseende avhopparverksamheten 1,3 miljoner högre än prognosen i delår 2. När det gäller vuxna med beroendeproblematik är förhållandet det motsatta, här är det utbetalda beloppet från Polismyndigheten 0,5 miljoner kronor lägre än prognos. Intäkterna från Migrationsverket i prognosen för oktober är 1,9 miljoner högre och kostnaderna för ensamkommande barn 0,5 miljoner lägre. Verksamheten barn och unga prognostiserar ännu färre

placeringar och fler vakanser än i delårsprognos 2 vilket resulterar i en högre prognos med 1,5 miljoner kronor.

2.1.2 Åtgärder med anledning av budgetavvikelse

Nämnden har under de senaste åren redovisat överskott där en stor anledning till detta varit olika statsbidrag. Trenden ser ut att fortsätta även om vi nu kan se att statsbidragen minskar. Nämnden har genomfört en grundlig analys över trender, orsak och verkan samt framtida utmaningar för att säkerställa att den budget nämnden tilldelas är rättvis och i balans. I budget 2025 minskas nämndens rambudget med 15,0 miljoner kronor med anledning av detta. Dessa medel omfördelas till anslaget för kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens förfogande och är öronmärkta för socialnämnden.

2.1.3 Övrig betydelsefull ekonomisk information

Delar att beakta

I nedan tabell redogörs för poster som är svåra för nämnden att påverka, förutspå och prognostisera. Om de poster som redovisas i tabellen nedan undantas lämnar nämnden ett överskott motsvarande 31,4 miljoner kronor.

Vad?	Belopp (mnkr)	Kommentar
Bidrag för avhopparverksamheten	5,5	Erhållet bidrag från Polismyndigheten
Migrationsverket	8,9	Utifrån lämnad prognos
Statsbidrag	3,3	Bostad först, verksamhet inom vuxen 1,5 miljoner kronor
Prognos på uppdragstagare	-5,1	
Prognos personalkostnader	17	
Prognos inhyrd personal	-16,7	
Totalt	12,9	
Lämnad prognos 2024	44,3	
Prognos totalt	31,4	

Statsbidrag

Nedan redogörs för tilldelade statsbidrag och övriga bidrag som tilldelats och beaktats i den ekonomiska uppföljningen.

Statsbidrag	Belopp (mkr)	Verksamhet
Avhoppare - bidrag Polisen	5,5	Vuxna utan beroendeproblematik
Bostad först	1,5	Verksamheter inom vuxen
Ny Socialtjänstlag	0,65	Gemensamma kostnader
Skolsociala team	0,26	Barn och unga - förebyggande verksamhet
Psykisk hälsa: samsjuklighet	0,23	Vuxna med psykisk funktionsnedsättning
Psykisk hälsa: En kunskapsbaserad och säker vård och omsorg	0,05	Vuxna med psykisk funktionsnedsättning
Insatser till barn som riskerar brott i miljöer med organiserad brottslighet	0,62	Barn och unga
Summa	8,81	

Intäkter från Migrationsverket

Intäktsprognozen från Migrationsverket avser främst återsökning avseende ensamkommande barn och unga samt flyktingåtgärder för Ukraina.

Intäkter Migrationsverket	Belopp (mkr)	Verksamhet
Ensamkommande BoU	4,7	Flyktingåtgärder inklusive Ensamkommande
Sjuka och funktionshindrade	0,1	Ekonomiskt bistånd
Sjuka och funktionshindrade	0,2	Flyktingåtgärder
Ukraina	3,2	Flyktingåtgärder
Tomhyror m m	0,7	Flyktingåtgärder
Summa	8,9	

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Socialnämnd

2024-10-29

Socialförvaltningen

Kod: 1.2.4.2

Elizabeth Gawelin

Dnr: SN/2024:00370

Effektiviseringsåtgärder 2025

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner effektiviseringsåtgärder för 2025 i enlighet med tjänsteskrivelsens bilaga "Effektiviseringsåtgärder 2025".

Sammanfattning av ärendet

De senaste åren har kommunen, i likhet med övriga kommuner i landet, uppvisat starka resultat. Samtidigt kommer det ekonomiska läget med lågkonjunktur och högre räntor tillsammans med den demografiska utvecklingen ge stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Gapet mellan kostnader och intäkter bedöms bli större över tid och därför har kommunfullmäktige beslutat att behovet av att effektivisera verksamheten kvarstår. Effektiviseringskravet innebär att respektive nämnd har ansvar att besluta om och genomföra effektiviseringar så att kommunen fortsättningsvis ska kunna leverera bra service till botkyrkaborna och ha en budget i balans, även om kostnaderna till följd av demografins utveckling och andra delar successivt stiger.

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att under år 2025 hitta effektiviseringsåtgärder i verksamheten (exklusive verksamheten för försörjningsstöd) motsvarande en procent av den totala budgeten, vilket uppgår till 5 857 tusen kronor.

Utifrån det uppdrag som socialförvaltningen har fått har fokus varit, och är även framåt, att hitta effektivare arbetssätt och att använda tilldelade skattemedel på bästa sätt utifrån medborgarens fokus. Allt i syfte att skapa god kvalitet för medborgarna och en så effektiv organisation som möjligt.

Ärendet

De senaste åren har kommunen, i likhet med övriga kommuner i landet, uppvisat starka resultat. Samtidigt kommer det ekonomiska läget med lågkonjunktur och högre räntor tillsammans med den demografiska utvecklingen ge stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Gapet mellan kostnader och intäkter bedöms bli större över tid och därför har kommunfullmäktige beslutat att behovet av att effektivisera verksamheten kvarstår. Effektiviseringskravet innebär att respektive nämnd har ansvar att besluta om och genomföra effektiviseringar så att kommunen fortsättningsvis ska kunna leverera bra service till botkyrkaborna och ha en budget i balans, även om kostnaderna till följd av demografins utveckling och andra delar successivt stiger.

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att under år 2025 hitta effektiviseringsåtgärder i verksamheten (exklusive verksamheten för försörjningsstöd) motsvarande en procent av den totala budgeten, vilket uppgår till 5 857 tusen kronor.

Utifrån det uppdrag som socialförvaltningen har fått har fokus varit, och är även framåt, att hitta effektivare arbetsätt och att använda tilldelade skattemedel på bästa sätt utifrån medborgarens fokus. Allt i syfte att skapa god kvalitet för medborgarna och en så effektiv organisation som möjligt.

Effektiviseringsåtgärder som föreslås för 2025 är:

Effektivisering, en procent		Effekt 2025
Färre externa placeringar	Vuxenspåret	580 tkr
Förkorta externa placeringar	Vuxenspåret	240 tkr
Effektivisera konvertering av sociala kontrakt	Vuxenspåret	1 200 tkr
Effektivisera ledningsstrukturen	Vuxenspåret	870 tkr
Bosamordnare	Vuxenspåret	660 tkr
Minskade kostnader - Försörjningsstöd	Vuxenspåret	1 500 tkr
Ökade intäkter - Försörjningsstöd	Vuxenspåret	810 tkr
Summa effektiviseringar		5 860 tkr

Ärendet i sin helhet redovisas i bifogad rapport ”Effektiviseringsåtgärder 2025”.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningens bedömning är att socialnämnden ska godkänna förslaget om effektiviseringsåtgärder för 2025. Förslaget bedöms uppfylla det effektiviseringskrav som socialnämnden ska genomföra, utifrån minsta möjliga konsekvens för botkyrkaborna.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet om effektiviseringsåtgärder 2025 innebär inte någon negativ konsekvens för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av effektiviseringsförslagen framgår i bifogad rapport ”Effektiviseringsåtgärder 2025”.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2024-10-25 – Effektiviseringsåtgärder 2025
- Effektiviseringsåtgärder 2025, 2024-10-25

Fastställd av

Tf socialdirektör, Katarina Lindström

Tf ekonomichef, Elizabeth Gawelin

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Effektiviseringsåtgärder 2025

Socialnämnden

Effektiviseringsåtgärder 2025

Bakgrund

Botkyrkas ekonomiska förutsättningar styrs i hög utsträckning av konjunkturen i världen och i Sverige. Befolkningsutvecklingen, sysselsättningen i Sverige, riksdagens beslut om statsbidrag samt lagstiftning som påverkar kommunernas kostnader är andra delar som har betydelse.

De senaste åren har kommunen, i likhet med övriga kommuner i landet, uppvisat starka resultat. Samtidigt kommer det ekonomiska läget med lågkonjunktur och högre räntor tillsammans med den demografiska utvecklingen ge stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Gapet mellan kostnader och intäkter bedöms bli större över tid och därför har kommunfullmäktige beslutat att behovet av att effektivisera verksamheten kvarstår. Effektiviseringskravet innebär att respektive nämnd har ansvar att besluta om och genomföra effektiviseringar så att kommunen fortsättningsvis ska kunna leverera bra service till botkyrkaborna och ha en budget i balans, även om kostnaderna på grund av demografins utveckling och andra delar successivt stiger.

För att klara pris- och löneökningar och det ökade behovet behöver verksamheterna därför arbeta med effektiviseringar motsvarande en procent av budget för år 2025 och 2026 samt två procent per år under resterande planperiod. Respektive nämnd ansvarar för att besluta om och genomföra effektiviseringar för att årligen uppnå en ekonomi i balans.

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att under år 2025 hitta effektiviseringsåtgärder i verksamheten (exklusive verksamheten för försörjningsstöd) motsvarande en procent av den totala budgeten, vilket uppgår till 5 857 tusen kronor.

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2024:00370

2024-10-25

Kod: Hantera 1-årig mål- och
resursplan

Utifrån det uppdrag som socialförvaltningen har fått har fokus varit, och är även framåt, att hitta effektivare arbetssätt och att använda tilldelade skattemedel på bästa sätt utifrån medborgarens fokus. Allt i syfte att skapa god kvalitet för medborgarna och en så effektiv organisation som möjligt.

För varje år med effektiviseringskrav blir det allt svårare att hitta åtgärder som inte påverkar medborgarna negativt. Inom socialnämndens verksamhet finns dessutom särskilda utmaningar kopplade till att det är svårt att förutspå volymer inom flera verksamhetsområden och redan små förändringar av insatser kan leda till betydande kostnadsökningar. Till exempel kan en ytterligare årsplats innebära en extra kostnad på två miljoner kronor inom vissa verksamheter. Nedan presenteras de effektiviseringsåtgärder som förvaltningen föreslår inför 2025. Målsättningen är att åtgärderna ska ge effekt på lång sikt och samtidigt ge förutsättningar för en fortsatt hållbar och stabil verksamhet.

Effektivisering, en procent		Effekt 2025
Färre externa placeringar	Vuxenspåret	580 tkr
Förkorta externa placeringar	Vuxenspåret	240 tkr
Effektivisera konvertering av sociala kontrakt	Vuxenspåret	1 200 tkr
Effektivisering av ledningsstrukturen	Vuxenspåret	870 tkr
Bosamordnare	Vuxenspåret	660 tkr
Minskade kostnader - Försörjningsstöd	Vuxenspåret	1 500 tkr
Ökade intäkter - Försörjningsstöd	Vuxenspåret	810 tkr
Summa effektiviseringar		5 860 tkr

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2024:00370

2024-10-25

Kod: Hantera 1-årig mål- och resursplan

Effektiviseringsåtgärder 2025

Färre externa placeringar, vuxenspåret

För att minska antalet externa placeringar inom vuxenspåret ska utredningsenheterna tillsammans med placeringsgruppen och öppenvård planera och erbjuda behandling/stöd på hemmaplan i stället för att placera externt. Effektiviseringen innebär en omställning från att placera en person i extern träningslägenhet med stöd till att placera i en intern lägenhet med stöd från intern öppenvård och/eller boendestöd.

Omställningen kräver mer resurser av öppenvård och/eller boendestöd. Bedömningen är att det utrymme finns, under förutsättning att vakanser kan tillsättas.

För 2025 beräknas åtgärden leda till en minskning av externa placeringar med en årsplacering. Effektiviseringen för 2025 uppskattas till 580 tusen kronor.

Förkorta externa placeringar, vuxenspåret

Inom vuxenverksamheten pågår ett arbete med hemtagningar av externa placeringar till interna lösningar när lägenheter finns och det bedöms vara ett bra alternativ för klienten. Genom att redan vid placeringstillfället påbörja ett samarbete med intern öppenvård och Regionen kring en likvärdig hemmaplanslösning kan externa placeringar förkortas.

En välplanerad hemtagning bedöms också leda till färre sammanbrott i hemmiljö. Viktigt att beakta är att process och planering kring hemtagning tar mer tid i anspråk för medarbetare.

Åtgärden beräknas leda till att fyra placeringar kan kortas ner med en månad vardera. Effektiviseringen för 2025 uppskattas till 240 tusen kronor.

Effektivisera konverteringen av sociala kontrakt, vuxenspåret

Genom att effektivisera processen kring att konvertera sociala kontrakt kan fler kontrakt konverteras, vilket innebär att fler nya lägenheter kan tilldelas från Botkyrkabyggen. Fler lägenheter från Botkyrkabyggen ger möjligheter att förkorta placeringar i externa träningslägenheter.

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2024:00370

2024-10-25

Kod: Hantera 1-årig mål- och resursplan

För 2025 beräknas åtgärden innebära att placeringar i extern träningslägenhet kommer att minska motsvarande en årsplacering. Effektiviseringen för 2025 uppskattas till 1 200 tusen kronor.

Effektivisering av ledningsstrukturen

Under 2024 har en av tre chefstjänster på Bostad med särskild service (BOSS) varit vakant. Det har visat sig att två enhetschefer klarar av att hantera de enheter som finns på verksamheten. Från och med 2025 kommer tre enheter på Kantorn att slås ihop till två. Att sammanföra enheterna innebär ökade förutsättningar till synergieffekter, såväl i det dagliga, operativa arbetet som i enhetsplaneringen. Utveckling och uppföljning underlättas.

Sammanlagningen av enheterna på Kantorn innebär att den chef som idag är ansvarig för Kantorn 3, Norrhagen samt Satellitboendena framöver kommer att vara ansvarig för Norrhagen samt Satellitboendena i Alby och Vårsta och att den vakanta tjänsten dras in.

Effektiviseringen för 2025 uppskattas till 870 tusen kronor.

Bosamordnare

Under 2024 har förvaltningen inrättat två boendesamordnartjänster – en tillsvidare tjänst och en projektanställning. Dessa arbetar aktivt med att stötta både våldsutsatta individer och strukturellt hemlösa som är aktuella inom ekonomiskt bistånd till eget boende. Genom täta uppföljningar, individuellt stöd och samverkan och har bosamordnarna under perioden april till och med augusti hjälpt 21 stycken hushåll med att lösa sin boendesituation, där hushållen minskat sina boendekostnader från hotellboenden, till hyreskostnader inom skälig hyresnivå. Att tillsvidareanställa den bosamordnare som är projektanställd skulle innebära en fortsatt effektivisering och förkortning av ”boendekedjan”. En viss osäkerhetsfaktor finns i och med att det kommer nya hemlösa, men genom att jobba förebyggande tidigare i processen är förhoppningen att effektiviseringen kommer att hålla i sig även under kommande år.

Effektiviseringen för 2025 uppskattas till 660 tusen kronor.

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2024:00370

2024-10-25

Kod: Hantera 1-årig mål- och resursplan

Minskade kostnader - försörjningsstöd

För 2024 prognostiseras ett överskott för ekonomiskt bistånd främst beroende på trenden med att färre antal hushåll söker och beviljas försörjningsstöd. Enheterna arbetar också med täta uppföljningar, att personer ska vara i aktiva insatser som leder vidare till självförsörjning. Det kan handla om att motivera och stötta för att klienten ska komma ut på arbetsmarknaden, läsa svenska för invandrare eller få hjälp med att söka rätt stöd från sjukvården. Målet är att klientens behov blir väl utrett så att rätt insatser kan kopplas in. En stor del av arbetet är att säkerställa att rätt bistånd och insats går till rätt person. Både minskat antal hushåll som söker och beviljas bidrag samt arbetet med effektiva processer och återsökningar, leder till effektiviseringar och i förlängningen kostnadsbesparingar även under 2025.

Effektiviseringen för 2025 uppskattas till 1 500 tusen kronor.

Ökade intäkter – försörjningsstöd

För 2024 prognostiseras ett överskott för ekonomiskt bistånd också på grund av verksamhetens arbete med återsökning hos Försäkringskassan för sjukersättning och aktivitetsersättning, samt andra ersättningar som exempelvis bostadsbidrag. Genom att ytterligare effektivisera processen med återsökningar förväntas intäkterna öka än mer.

Effektiviseringen för 2025 uppskattas till 810 tusen kronor.

Socialnämnd

2024-10-29

Socialförvaltningen

Kod: 1.1.4.2

Henrik Ekerot

Dnr: SN/2024:00350

07 Uppföljning av tjänsteresor 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner uppföljningen av förvaltningens tjänsteresor 2023.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen ska årligen följa upp och rapportera medarbetarnas tjänsteresor till nämnden. Uppföljningen för 2023 visar att socialförvaltningen fortsatt använder sig av mötesstrukturen som etablerats i och med pandemin, det vill säga att komplettera nödvändiga fysiska möten med digitala när det är möjligt. Då kommunen avslutat avtalet med upphandlad reseleverantör i förtid finns inga uppgifter om flyg- och tågresor för 2022, vilket gör 2023 års uppföljning ofullständig avseende jämförelse med föregående år. Antal tågresor ligger på en låg nivå i förhållande till både pandemiåren och åren innan. Antalet flygresor ökade förvisso under 2023 jämfört med åren 2020 och 2021, men är inte i närheten av nivåerna innan pandemin.

Sammantaget kommer socialförvaltningens behov av fysiska möten kvarstå och medarbetarna kommer alltid ha ett visst behov av att resa i tjänsten. Det är även framöver av stor vikt att kommunens riktlinjer för resor i tjänsten följs, inte minst när det gäller flygresor, som står för den största delen när det kommer till förvaltningens totala koldioxidutsläpp.

Ärendet

Riktlinjer för de resor som genomförs i tjänsten framgår av kommunens resepolicy (KS/2019:322). Syftet med policyn är att minimera klimatpåverkan från kommunens tjänsteresor, att skapa förutsättningar för ett kostnads- och resurseffektivt resande, att bidra till att skapa en trygg och säker arbetsmiljö och minska negativa effekter på folkhälsan samt att

kommunen ska vara en förebild på väg mot ett klimatsmart och energieffektivt Botkyrka.

Policyn beskriver hur organisationen ska tänka kring resande i tjänsten:

- Ibland är det inte nödvändigt att resa för att mötas. Använd telefonmöten eller möten via webb.
- För de korta resorna gå eller cykla.
- Använd kollektiva färdmedel framför bil.
- Vid bilresor använd i prioritetsordning - kommunens verksamhetsbilar /bil-poolsbilar, hyrbil eller taxi beroende på ändamålet med resan. Samåk när det är möjligt. Resor med egen bil i tjänsten kommer endast i undantagsfall att ersättas av kommunen.
- Välj tåg före flyg på resor i Sverige upp till och med Kramfors.
- Vid övernattnig på hotell och vid konferens, välj miljöanpassade alternativ i så stor utsträckning som möjligt.

Förvaltningen ska årligen följa upp medarbetarnas tjänsteresor och rapportera till nämnd.

Tjänsteresor inom socialförvaltningen 2023

Tåg- och flygresor

Det saknas dessvärre statistik för 2022 avseende flyg- och tågresor vilket beror på att kommunens avtal med reseleverantören avslutades i förtid. Det innebär att årets uppföljning är ofullständig avseende jämförelse med föregående år. Det innebär också att bestående trender för flyg- och tågresor är svåra att urskilja. Antal tågresor ligger på en låg nivå i förhållande till både pandemiåren och åren innan. Antalet flygresor ökade förvisso under 2023 jämfört med åren 2020 och 2021, men är inte i närheten av nivåerna innan pandemin.

För att säkerställa att socialförvaltningens arbete bedrivs i enlighet med lagstadgad skyldighet har förvaltningen ett förhållandevis stort behov av att kunna genomföra resor med flyg i tjänsten. Det kan exempelvis röra sig om att följa upp vården avseende barn som är placerade runt om i landet, vilket måste göras återkommande med en viss frekvens. Behovet kommer med andra ord att finnas kvar även i framtiden. Vad som däremot är av stor vikt att tänka på när förvaltningen ska genomföra flygresor i tjänsten är att följa kommunens resepolicy. För 2021 levde endast 22 procent av förvaltningens flygresor upp till resepolicy jämfört med cirka 90 % av resor gjorda med flyg under 2023. Det får ses som en klart positiv utveckling.

Bilresor

Vad det gäller resor med bil i tjänsten finns fem olika alternativ där statistik redovisas separat. Det rör sig om verksamhetsbil, bilpool, taxi, hyrbil och privat bil i tjänsten. Även avseende resor med bil i tjänsten har socialförvaltningen ett relativt stort behov för att kunna utföra verksamhetens arbetsuppgifter på ett rättssäkert sätt. Också gällande bilresor blir det av stor vikt att följa kommunens resepolicy och exempelvis cykla eller gå istället för att ta bilen, om den möjligheten finns.

Vidare är det viktigt att följa den prioriteringsordning som anges i policyn. Till exempel ska resor i tjänsten med privat bil undvikas och där uppgår förvaltningens antal körda kilometer till en låg nivå för 2023. Verksamheter som har ett stort behov av att resa i tjänsten, liksom socialförvaltningen, rekommenderas att främst använda alternativet verksamhetsbil som är kommunens egna fordon. Det är också det alternativet som socialförvaltningen använt mest i förhållande till andra alternativ under 2023. Samtliga av kommunens egna fordon kan drivas av fossilfritt bränsle, vilket gör att koldioxidutsläppet hålls nere vid användande av detta alternativ.

Slutsats

Under pandemin började förvaltningen använda video- och telefonmöten i större utsträckning än tidigare för att så långt som möjligt undvika fysiska möten. Det går att urskilja en trend att en ny mötesstruktur etablerats och att förvaltningen även efter pandemin fortsatt att använda video- och telefonmöten i stor utsträckning. Att använda digitala möten är numera en naturlig del av arbetssättet, både för interna möten och för möten med botkyrkaborna. Förvaltningens behov av regelbundna fysiska möten med klienter, vilket ibland involverar att resa till den plats där en klient är placerad, kommer även framöver att kvarstå. Förvaltningen kommer därmed även i fortsättning ha förhållandevis stort behov av att resa i tjänsten för att kunna utföra sitt uppdrag på ett sätt som är adekvat och rättssäkert.

Vidare går det att konstatera är att det är resande med flyg som har den överlägset största påverkan på miljön avseende koldioxidutsläpp. Som tidigare nämnts är det därför av stor vikt att medarbetare inom förvaltningen följer kommunens resepolicy, något som också förbättrats betydligt avseende flygresor i tjänsten 2023 jämfört med tidigare år. Slutligen är det viktigt att förvaltningen även framöver fortsätter att regelbundet informera medarbetarna om kommunens resepolicy.

För mer information och detaljerad statistik över socialförvaltningens tjänsteresor under 2023, se bilaga *Uppföljning tjänsteresor år 2023*.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet innebär inga konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Bilagor

Uppföljning tjänsteresor år 2023

Expedieras till:

Henrik Ekerot, verksamhetsutvecklare socialförvaltningen

Uppföljning tjänsteresor år 2023

För att genomföra det kommunala uppdraget ingår det att vi ibland måste resa i tjänsten. I kommunens mötes- och resepolicy som kommunfullmäktige antog år 2019 finns riktlinjer för vårt tjänsteresande.

Syftet med mötes- och resepolicyen är att minimera klimatpåverkan från Botkyrka kommuns tjänsteresor samt att skapa förutsättningar för ett kostnads- och resurseffektivt resande. Policyen ska också bidra till att skapa en trygg och säker arbetsmiljö samt minska de negativa effekterna på folkhälsan. Den ska dessutom vara en förebild och visa vägen mot ett klimatsmart och energieffektivt Botkyrka.

Riktlinjerna gäller för både tjänstemän och förtroendevalda. I policyen står följande:

- Ibland behöver vi inte resa för att mötas. Använd telefonmöten eller möten via webb.
- För de korta resorna - gå eller cykla.
- Använd kollektiva färdmedel framför bil.
- Vid bilresor använd i prioritetsordning - kommunens verksamhetsbilar /bilpoolsbilar, hyrbil eller taxi beroende på ändamålet med resan. Samåk när det är möjligt. Resor med egen bil i tjänsten kommer endast i undan-tagsfall att ersättas av kommunen.
- Välj tåg före flyg på resor i Sverige upp till och med Kramfors.
- Vid övernattnig på hotell och vid konferens, välj miljöanpassade alternativ i så stor utsträckning som möjligt.

Ansvar

Alla anställda och förtroendevalda ansvarar för att policyen tillämpas och att resorna görs så klimatanpassade och kostnadseffektiva som möjligt. Cheferna ansvarar för att medarbetarna känner till och följer innehållet i policyen.

Uppföljning

Varje förvaltning ansvarar för uppföljning av kommunens mötes- och resepolicy samt rapporterar till respektive nämnd. Underlag till uppföljningen av resor i tjänsten tas fram av enheten för kvalitet och hållbar samhällsutveckling på kommunstyrelseförvaltningen.

Socialförvaltningens resande i tjänsten under år 2023

Botkyrka kommun har under flera år följt upp kommunens resande med flyg, tåg, privat bil, hyrbil, taxi, verksamhetsbil och bilpool i tjänsten. Socialförvaltningens (Soc) resande med respektive transportslag redovisas i rapporten. Beroende på hur länge kommunen följt upp de olika trafikslagen redovisas statistik från år 2007–2013 till och med år 2023. Hur mycket koldioxidutsläpp resandet med de olika trafikslagen genererat under de senaste åren presenteras också.

Inledningsvis redovisas en sammanfattning över hur Soc resande utvecklats mellan år 2022 och 2023, se tabell 1. Tabellen visar om förvaltningens resande med de olika transportslagen ökat eller minskat. Underlag saknas för flyg och tåg år 2022 samt för taxi år 2023.

Tabell 1. Skillnaden i resande med olika transportslag år 2023 och 2022 (Soc).

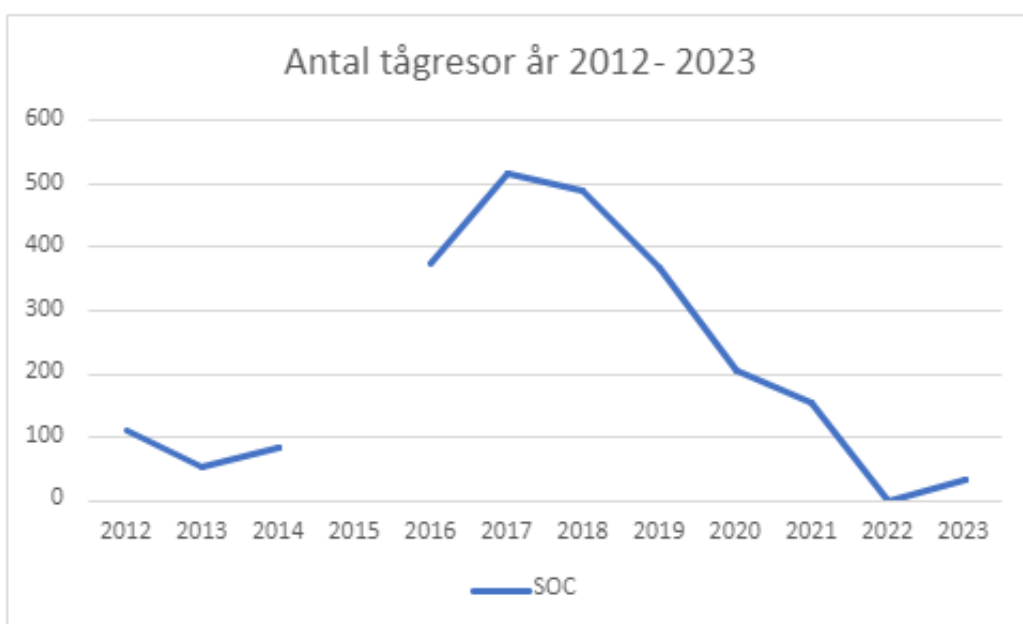
Resande med transportslag år 2023 jämfört med år 2022		
Transportslag	Minskat	Ökat
Flyg		
Tåg		
Privat bil i tjänsten		X
Hyrbil		X
Taxi		
Verksamhetsbil		X
Bilpool		X

Flyg

Enligt mötes- och resepolicyn ska tåg väljas före flyg på resor i Sverige upp till och med Kramfors. Cheferna ska skriftligt godkänna varje flygresa som medarbetarna gör. Om flygresor sker till Kramfors och till destinationer söder därom ska det tydligt framgå av dokumentationen varför en avvikelse från policyn görs. I dokumentationen ska det framgå anledningen till flygresan och ansvarig chef ska dokumentera anledningen till godkännandet. Godkännandet ska kunna uppvisas i efterhand vid en förfrågan.

I figur 1 samt tabell 2 och 3 redovisas socialförvaltningens flygresor mellan åren 2012 och 2023. Statistik saknas för åren 2014 och 2015 samt för år 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid.

Figur 1. Antal resor med flyg år 2012–2023 (Soc).

Tabell 2. Antal resor med flyg år 2012–2017 (Soc).

Antal flygresor år 2012 - 2017					
2012	2013	2014	2015	2016	2017
90	117	-	-	69	71

Tabell 3. Antal resor med flyg år 2018–2023 (Soc).

Antal flygresor år 2018–2023					
2018	2019	2020	2021	2022	2023
88	79	12	18	-	46

Koldioxidutsläpp

Socialförvaltningens resande med flyg under år 2023 orsakade 2 766 kilo koldioxidutsläpp. Det saknas statistik för 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid. Under år 2021 orsakade förvaltningens resande med flyg 1 486 koldioxidutsläpp, år 2020 2 532 kilo koldioxidutsläpp och år 2017 orsakade förvaltningens resande 63 750 kilo koldioxid. Det saknas underlag för koldioxidutsläpp år 2019 och år 2018.

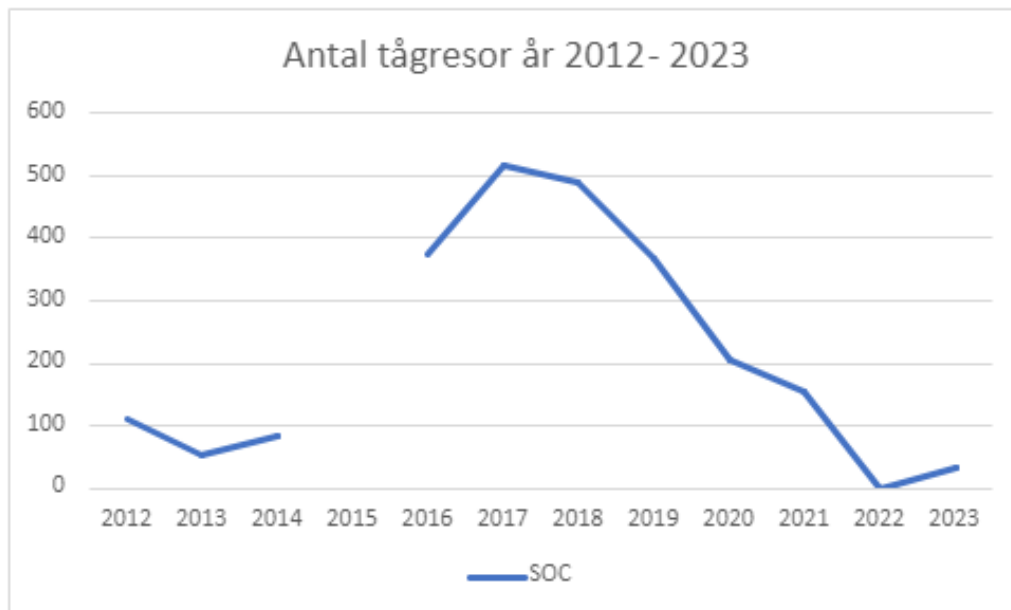
Trend

Socialförvaltningens resor med flyg ökade kraftigt under år 2023 i jämförelse med åren sedan 2020, dock saknas statistik för år 2022. Under 2023 bröt 5 av förvaltningens 46 flygresor mot mötes- och resepolicy. De resor som bröt mot policyn gick till Kristianstad och Halmstad.

Under år 2021 bröt 14 av förvaltningens 18 flygresor mot mötes- och resepolicy, det motsvarade 78 % av förvaltningens flygresor. De resor som bröt mot policyn gick till Halmstad, Malmö och Ängelholm. År 2020 bröt 5 resor av förvaltningens totala 12 flygresor (42 %) mot policyn. Dessa resor gick till Malmö, Trollhättan och Sundsvall. År 2019 bröt 34 resor av förvaltningens totala 79 flygresor (43%) mot mötes- och resepolicy. De resor som bröt mot policyn gick till Göteborg, Malmö och Trollhättan. Det saknas statistik för år 2022.

Tåg

Enligt kommunens mötes- och resepolicy ska tåg alltid användas före flyg för resor i Sverige upp till och med Kramfors. Figur 2 samt tabell 4 och 5 redovisar socialförvaltningens resande med tåg mellan åren 2012 – 2023. Det saknas statistik för år 2015 samt 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid.

Figur 2. Antal resor med tåg år 2012–2023 (Soc).

Tabell 4. Antal resor med tåg år 2012–2017 (Soc).

Antal tågresor år 2012–2017					
2012	2013	2014	2015	2016	2017
111	83	53	-	373	518

Tabell 5. Antal resor med tåg år 2018–2023 (Soc).

Antal tågresor år 2018–2023					
2018	2019	2020	2021	2022	2023
490	369	204	156	-	32

Koldioxidutsläpp

Under år 2023 orsakade socialförvaltningens resande med tåg fyra kilo koldioxidutsläpp. Det saknas statistik för 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid. Under år 2021 orsakade förvaltningens resande med tåg 10,5 kilo utsläpp av koldioxid. Motsvarande siffra för år 2020 var 169 gram koldioxid.

Trend

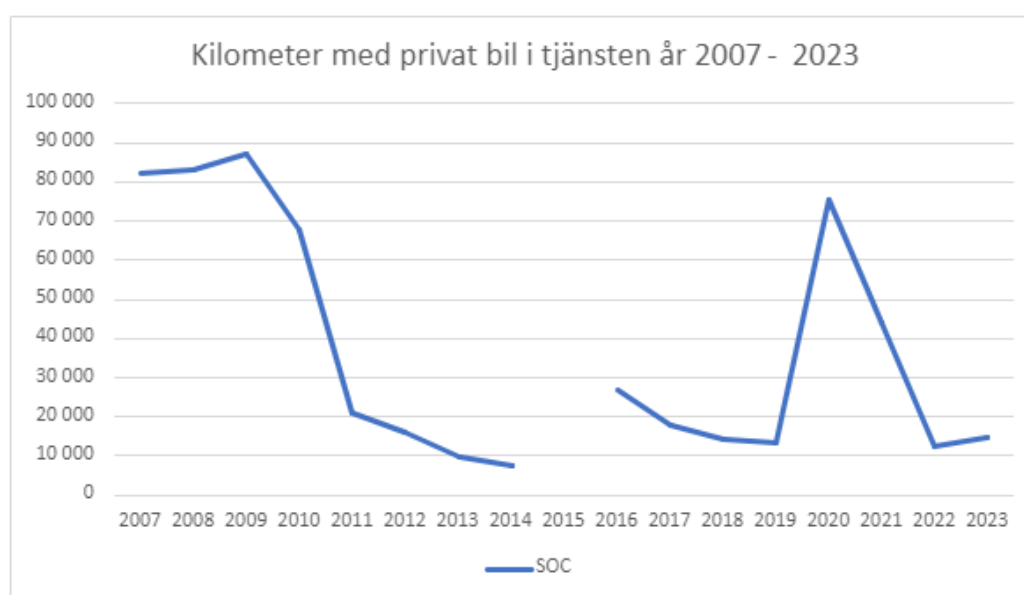
Åren innan pandemin varierade förvaltningens resande med tåg mellan 369–518 resor per år. Trendbrottet kom år 2020 i samband med pandemin då en ny digital mötesstruktur etablerades och antalet genomförda tågresor

minskade. Allt talar för att denna mötesstruktur kommer att minska behovet av resor framöver.

Privat bil i tjänsten

Enligt kommunens mötes- och resepolicy ska användandet av privat bil i tjänsten undvikas. I de fall där medarbetare har arbetsuppgifter som inte kan lösas på annat sätt än genom användningen av privat bil i tjänsten ska ett avtal skrivas mellan parterna som reglerar hur användningen och ersättningen ska ske. Övriga undantag ska alltid godkännas skriftligt av ansvarig chef.

I figur 3 samt tabell 6, 7 och 8 redovisas socialförvaltningens användande av privat bil för tjänsteresor åren 2007–2023. Statistik för år 2015 saknas. Uppgifterna skiljer sig från tidigare års uppföljning av tjänsteresor då förändring av indata medfört vissa korrigeringar.

Figur 3. Körda kilometer med privat bil i tjänsten år 2007–2023 (Soc).

Tabell 6. Körda kilometer med privat bil i tjänsten år 2007–2014 (Soc).

Antal kilometer med privat bil i tjänsten år 2007–2014							
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014

82 414	82 930	86 950	67 636	21 105	16 014	9 834	7 614
--------	--------	--------	--------	--------	--------	-------	-------

Tabell 7. Körda kilometer med privat bil i tjänsten år 2015–2022 (Soc).

Antal kilometer med privat bil i tjänsten år 2015–2022							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
-	26 841	17 928	14 232	13 164	75 465	43 921	12 594

Tabell 8. Körda kilometer med privat bil i tjänsten år 2023 (Soc).

Antal kilometer med privat bil i tjänsten år 2023
2023
14 855

Koldioxidutsläpp

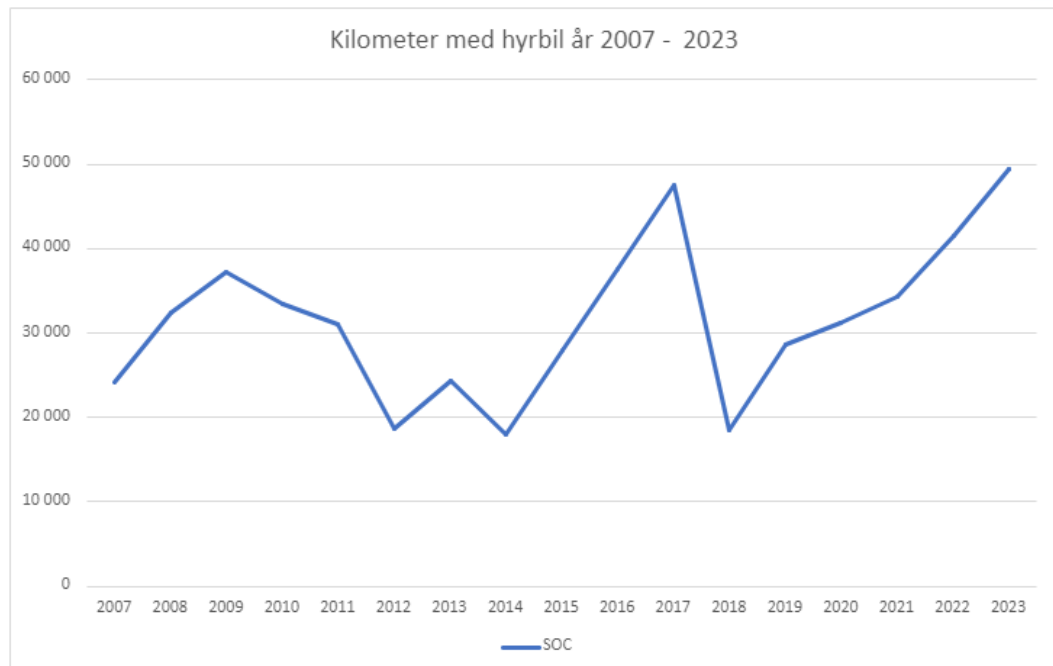
I dagsläget saknar vi underlag för att räkna ut mängden utsläppen av koldioxid från användandet av privat bil i tjänsten. För att få kilometerersättning har kommunens anställda hitintills inte behövt rapportera vilket drivmedel som använts eller bilens koldioxidutsläpp i samband med att orsak till resan och resmål uppgetts.

Trend

Förvaltningens användande av privat bil i tjänsten ökade kraftigt år 2020 i samband med pandemin för att sedan minska igen år 2022 till nivåer som var innan pandemin.

Hyrbil

Enligt mötes- och resepolicyen är hyrbil ett bra alternativ om du behöver en bil under ett par dygn och det inte går att åka tåg eller annan kollektivtrafik. I figur 4 samt tabell 9, 10 och 11 redovisas socialförvaltningens körda kilometer med hyrbil mellan åren 2007 och 2023.

Figur 4. Körda kilometer med hyrbil år 2007–2023 (Soc).

Tabell 9. Körda kilometer med hyrbil år 2007–2014 (Soc).

Antal kilometer med hyrbil år 2007–2014							
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
24 215	32 455	37 244	33 392	31 075	18 655	24 290	17 923

Tabell 10. Körda kilometer med hyrbil år 2015–2022 (Soc).

Antal kilometer med hyrbil år 2015–2022							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
27 878	37 526	47 499	18 551	28 549	31 200	34 299	41 583

Tabell 11. Körda kilometer med hyrbil år 2023 (Soc).

Antal kilometer med hyrbil år 2023
2023
49 430

Koldioxidutsläpp

Socialförvaltningens resande med hyrbil under år 2023 orsakade 5 576 kilo koldioxidutsläpp-. Motsvarande siffra för år 2022 var 4 202 kilo koldioxid. Det saknas underlag för mängd koldioxidutsläpp orsakade av förvaltningens användande av hyrbil åren 2007–2021.

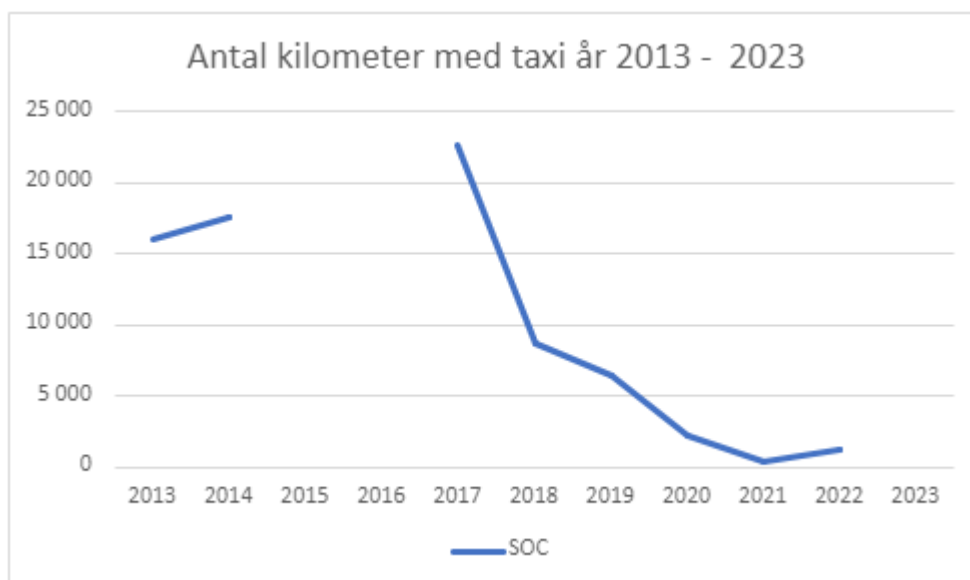
Majoriteten av fordonen hos kommunens upphandlade leverantör av hyrbilar drivs med bensin eller diesel. Det innebär att när kommunen inte kunnat använda sina egna verksamhetsfordon som är fossilbränslefria har användandet av hyrbilar lett att utsläppen från tjänsteresorna ökat kraftigt.

Trend

Förvaltningens användande av hyrbilar har varierat kraftigt mellan åren. År 2019, 2020 och 2021 låg användandet dock på en relativt stabil nivå med runt 30 000 körda kilometer per år för att sedan öka till 41 583 kilometer år 2022 och 49 430 kilometer år 2023.

Taxi

Enligt kommunens mötes- och policy är taxi ett bra alternativ om det inte går att åka kommunalt eller om bilpoolen är fullbokad. I figur 5 samt tabell 12 och 13 redovisas antal kilometer som socialförvaltningen åkt med taxi åren 2013–2023. Statistik för åren 2015, 2016 och 2023 saknas. Uppgifterna för år 2020 är osäkra då det saknas fullständigt underlag från leverantören. De arbetsresor som registrerats på teknik- och fastighetsförvaltningen är inte medräknade.

Figur 5. Körda kilometer med taxi år 2013–2023 (Soc).

Tabell 12. Körda kilometer med taxi år 2013–2017 (Soc).

Antal kilometer med taxi år 2013–2017				
2013	2014	2015	2016	2017
16 076	17 617	-	-	22 694

Tabell 13. Körda kilometer med taxi år 2018–2023 (Soc).

Antal kilometer med taxi år 2018–2023					
2018	2019	2020	2021	2022	2023
8 658	6 402	2 203	347	1 224	-

Koldioxidutsläpp

Det saknas uppgifter för år 2023. Under år 2022 orsakade förvaltningens resande med taxi 347 kilo koldioxidutsläpp. Motsvarande siffra för år 2021 var 125 kilo koldioxid och år 2020 orsakade förvaltningens resande med taxi 792 kg utsläpp av koldioxid. Koldioxidutsläppen från arbetsresor som registrerats på teknik- och fastighetsförvaltningen är inte medräknade.

Kommunens upphandlade leverantör av taxitjänster har både bilar som drivs fossilbränslefritt och med fossila drivmedel i sin fordonsflotta. För att minska utsläppen av koldioxid är det viktigt att vid bokning be om en taxi som drivs med biogas eller el.

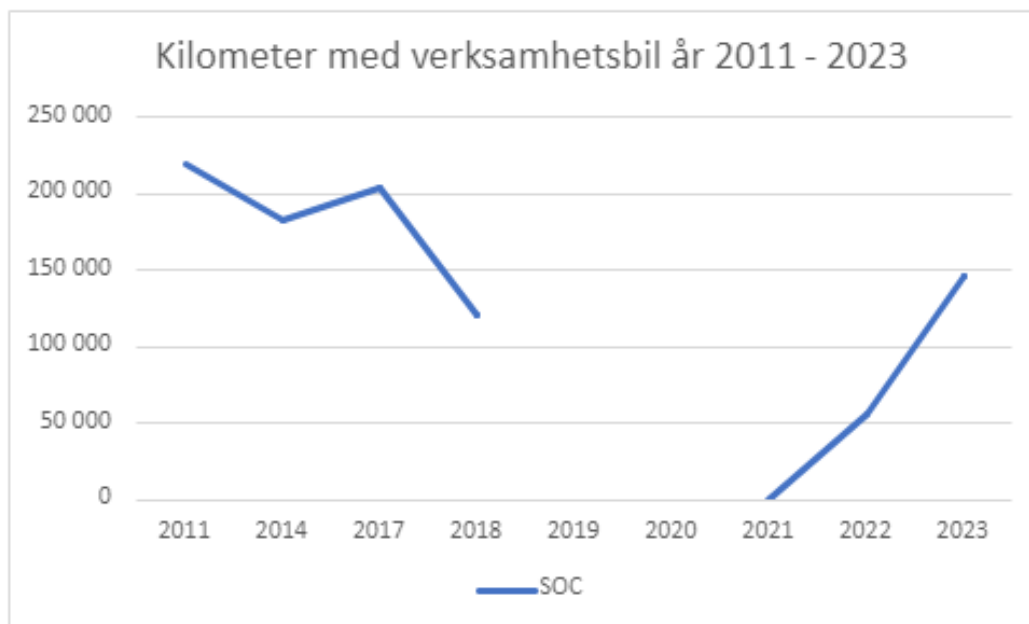
Trend

Förvaltningens resande med taxi har sedan år 2017 minskat kraftigt varje år för att sedan öka igen år 2022. Förvaltningens arbetsresor som registrerats på teknik- och fastighetsförvaltningen är inte medräknade.

Verksamhetsbil

Enligt mötes- och resepolicy ska verksamheter som har stort behov av fordon i tjänsten använda kommunens egna verksamhetsfordon. Vilken typ av fordon som är lämpligt bestäms i samråd med kommunens fordonsansvarige på teknik- och fastighetsförvaltningen.

I figur 6 samt tabell 14 och 15 redovisas socialförvaltningens tjänsteresor med verksamhetsbil mellan åren 2011–2023. Underlaget för år 2021 är osäkert och är därför inte med i sammanställningen. Statistik för åren 2019 och 2020 saknas.

Figur 6. Körda kilometer med verksamhetsbil år 2011–2023 (Soc).

Tabell 14. Körda kilometer med verksamhetsbil år 2011–2021 (Soc)

Kilometer med verksamhetsbil år 2011–2021						
2011	2014	2017	2018	2019	2020	2021
219 000	183 080	203 458	121 136	-	-	-

Tabell 15. Körda kilometer med verksamhetsbil år 2022–2023 (Soc)

Kilometer med verksamhetsbil år 2022–2023	
2022	2023
56 001	145 733

Koldioxidutsläpp

Under 2023 orsakade förvaltningens resande med verksamhetsbilar 10 111 kg koldioxidutsläpp. Motsvarande siffra för år 2022 var 8 400 kg koldioxid.

Alla kommunens verksamhetsbilar kan drivas fossilbränslefritt. De flesta personbilar drivs med biogas som produceras av restprodukter vid det kommunala avloppsreningsverket Himmerfjärdsverket och SRV Återvinning AB. Övriga drivmedel som används är HVO (biodiesel) och el.

Trend

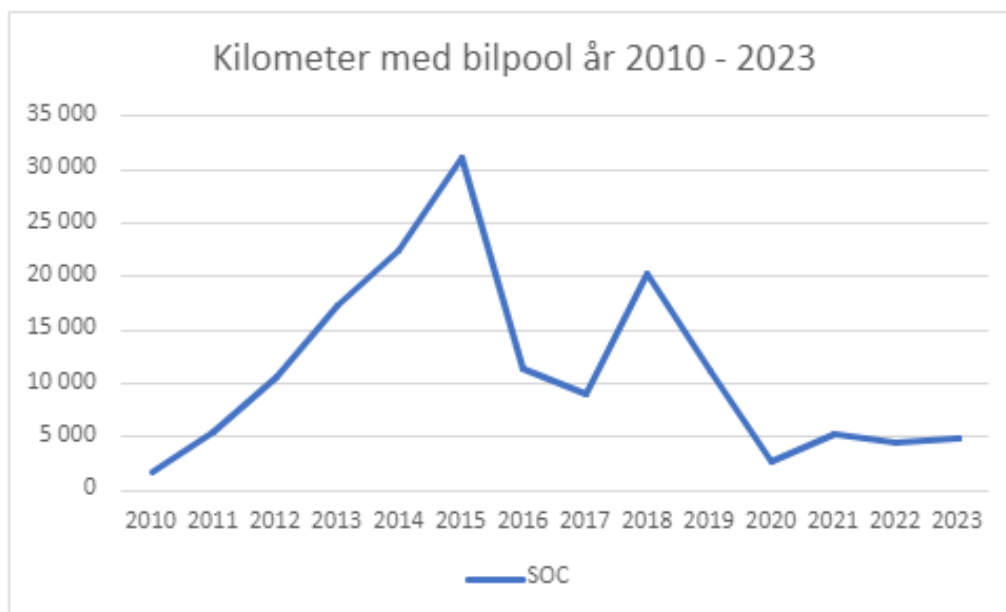

Förvaltningens användande av kommunens verksamhetsbilar under år 2023 ökade kraftigt jämfört med år 2022. Sedan år 2018 har teknikutvecklingen gjort att kommunen kan följa upp körandet med verksamhetsbilarna på ett mer kvalitetssäkrat sätt vilket gör att åren innan inte är helt jämförbara. Eftersom underlag för år 2019, 2020 och 2021 går det heller inte att se någon trend.

Bilpool

Enligt mötes- och resepolicy ska kommunens upphandlande bilpool användas i första hand för kortare resor som kräver bil. Sedan år 2024 står bilpoolsbilar parkerade både vid gamla och nya kommunhuset i Tumba.

I figur 7 samt tabell 16 och 17 redovisas socialförvaltningens tjänsteresor med bilpool mellan åren 2010 och 2023.

Figur 7. Körda kilometer med bilpool år 2010–2023 (Soc).

Tabell 16. Körda kilometer med bilpool år 2010–2016 (Soc).

Kilometer med bilpool år 2010–2016						
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 629	5 379	10 610	17 369	22 524	31 154	11 318

Tabell 17. Körda kilometer med bilpool år 2017–2023 (Soc).

Kilometer med bilpool år 2017–2023						
2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
8 500	20 000	10 000	2 500	5 000	4 500	4 500

9 030	20 348	11 121	2 664	5 168	4 479	4 763
-------	--------	--------	-------	-------	-------	-------

Koldioxidutsläpp

Kommunens upphandlade bilpool är fossilbränslefri och består av sex bilar som drivs med biogas och el.

Trend

Förvaltningens användande av bilpool har varierat över åren med en stor ökning år 2018 för att därefter minska. De senaste tre åren har användandet av bilpoolen legat på relativt stabila nivåer.

TJÄNSTESKRIVELSE

Socialnämnd

Socialförvaltningen

Kod: 1.1.6.7

Viktor Petri Gornitzka

Dnr: SN/2024:00338

08 Svar på remiss SOU 2024:63 – Ökat informationsutbyte mellan myndigheter

Förslag till beslut

- Socialnämnden godkänner förslag till yttrande enligt bilaga till tjänsteskrivelsen.
- Beslutsprotokoll justeras omedelbart
- Yttrandet översänds till kommunstyrelsen för vidare hantering.

Sammanfattning av ärendet

Utredningen SOU 2024:30 – *En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga* har remitterats för synpunkter. Botkyrka kommun har valts ut som remissinstans. Socialnämnden har tillfrågats av kommunstyrelsen att inkomma med synpunkter på utredningen då den påverkar socialnämndens arbete.

I utredningen presenteras ett förslag på en ny reglering i offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Paragrafen skulle innebära att sekretessregler i större mån kan åsidosättas i samverkan mellan myndigheter. Den sekretess som typiskt sett gäller för socialtjänsten, 26 kap 1 § OSL, är en av de bestämmelser som skulle kunna åsidosättas oftare.

I det föreslagna yttrandet framförs att det finns fördelar med förslaget och att ökad samverkan är värt att eftersträva utifrån de intressen som legat till grund för förslaget. Samtidigt riskerar förslaget att medföra betydande konsekvenser för socialtjänstens verksamhet och det långsiktiga förtroendet för socialtjänsten.

Ärendet

Utredningen SOU 2024:63 – *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter* har remitterats för synpunkter. Botkyrka kommun har valts ut som remissinstans. Socialnämnden har tillfrågats av kommunstyrelsen att inkomma med synpunkter på utredningen då den påverkar socialnämndens arbete. Kommunens samlade remissvar kommer att beslutas av kommunstyrelsen.

Utredningen presenterar ett förslag till en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Förslaget följer nedan:

15 a §

Sekretess enligt 21–40 kap. hindrar inte att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om det behövs för att

- 1. förebygga eller förhindra att en ekonomisk förmån, ett ekonomiskt stöd, en skatt eller en avgift beslutas, betalas ut eller tillgodoräknas felaktigt eller med ett för högt eller ett för lågt belopp,*
- 2. upptäcka eller utreda sådant som avses i 1,*
- 3. utreda brott eller för att motverka brottslig verksamhet,*
- 4. förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk eller regelöverträdelser, eller*
- 5. handlägga ärenden i författningsreglerad verksamhet.*

En uppgift ska inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Första stycket gäller inte i fråga om sekretess enligt 24 kap. 2 a och 8 §§, 25 kap. 1–5 och 8 §§, 26 kap. 1 a § första stycket, 3, 4 och 6 §§, 29 kap. 1 och 2 §§, 31 kap. 1 § första stycket, 2 och 12 §§, 33 kap. 2 och 4 a §§, 36 kap. 3 § samt 40 kap. 2 och 5 §§.

Syftet med bestämmelsen är att det ska vara betydligt enklare att utbyta information över myndighetsgränser och att regleringen ska vara enkel för den enskilde tjänstepersonen att tillämpa.

De fem punkterna tar sikte på olika områden där informationsutbyte kan vara av relevans. Första och andra punkten handlar främst om att skydda välfärdssystemen medan tredje punkten tar sikte på all form av kriminalitet, både för utredande och förebyggande åtgärder. Fjärde punkten överlappar till viss del med övriga punkter, men får också ett vidare tillämpningsområde och skulle även kunna användas vid exempelvis så kallat vab-fusk eller i skolväsendet. Femte punkten aktualiseras vid varje form av ärendehandläggning enligt förvaltningslagen. Punkten har

formulerats för att kunna ha en bred tillämpning men ett tydligt exempel som ges är inom ramen för handläggning av exempelvis frågor om uppehållstillstånd.

Anledningen till att bestämmelsen får en sådan stor påverkan på socialnämndens verksamhet är att 26 kap 1 § OSL, som styr den s.k. socialtjänstsekretessen, inte är med bland de bestämmelser som är undantagna från den nya sekretessbrytande regeln. Detta innebär att det blir betydligt enklare för andra myndigheter att få information från socialtjänsten än tidigare. Tidigare har socialtjänstsekretessen i många avseenden jämförts med sekretessen som råder inom hälso- och sjukvård, och det har typiskt sett inte ansetts lämpligt att andra mer generella sekretessbrytande bestämmelser ska gälla för verksamheter som hanterar så pass mycket känsliga uppgifter.

Utredningen gör i denna del gällande att det vore oproportionerligt att samtliga uppgifter inom socialtjänstens verksamheter fortsatt åtnjuter ett sådant starkt skydd, i synnerhet då det finns ett stort behov att ta del av informationen hos andra myndigheter. Det har tidigare ansetts att skyddet för uppgifterna behövs för att främja förtroendet för socialtjänsten från de enskilda som är eller kan komma i fråga för insatser. Denna ståndpunkt anses i utredningen inte vara tillräckligt väl underbyggd av forskning för att ligga till grund för en fortsatt begränsning.

En sekretessbrytande reglering som denna medför inte vad som i utredningen benämns som en *uppgiftsskyldighet*, alltså en skyldighet för socialtjänsten att på eget initiativ lämna information till andra myndigheter. Däremot skulle regleringen innebära en möjlighet för socialnämnden att göra detta på eget initiativ. Mer betydande medför dock förslaget i kombination med 6 kap 5 § OSL en skyldighet att *på begäran* från en annan myndighet lämna ifrån sig uppgifter om förutsättningarna enligt lagförslaget är uppfyllda. Förslaget innefattar inte en uppräknning av de myndigheter som avses eller som regleringen skulle vara tillämplig för, utan samtliga myndigheter som i sitt arbete med någon av de fem punkterna har ett behov av information från andra myndigheter har möjlighet att åberopa bestämmelsen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I medföljande bilaga framförs ett förslag till yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att det finns fördelar med förslaget och att ökad samverkan är värt att eftersträva utifrån de intressen som legat

till grund för förslaget. Det finns direkta praktiska fördelar och regleringen kommer i vissa delar bli enklare att tillämpa.

Samtidigt anser förvaltningen att det nuvarande förslaget medför betydande konsekvenser för socialnämndens verksamhet både på kort och lång sikt samt riskerar att få stora konsekvenser både för enskilda som söker socialtjänstens insatser och för förtroendet för socialtjänsten i stort. Det vore därför önskvärt att förslaget omarbetades för att göras mindre ingripande på socialtjänstens område.

Det yttrande som förvaltningen föreslår har delats upp under olika rubriker kopplat till lagförslaget. På ett övergripande plan önskas en tydlighet kring när socialtjänst förväntas lämna ut information på eget initiativ och vilka intressen som ska styra det. Det anses att delen om att utlämning inte ska ske om *överbäggande skäl* talar emot det är för tunt motiverad och att en större vägledning skulle behöva finnas kring hur detta ska tillämpas. Särskilt påpekas att ett utlämnande inte ska behöva riskera att socialtjänsten sätter sitt eget intresse av att stödja enskilda i andra hand. Det noteras att runt 200 myndigheter har uttryckt intresse att få del av socialtjänstens uppgifter, samt att bestämmelsen även tar sikte på uppgifter som inte dokumenterats vilket skulle påverka även socialtjänstens förebyggande och öppna verksamheter.

Gällande det brottsbekämpande och motverkande syftet med bestämmelsen görs bedömningen att detta kommer medföra en kortsiktig vinning. Det noteras dock att den föreslagna bestämmelsen träffar all form av potentiella brott vilket även kommer påverka exempelvis missbruksvård och våld i nära relation. En del av de befintliga reglerna framstår även bli onödiga med det nya förslaget. Gällande den fjärde och femte punkten anförs att dessa medför en omfattande rätt till uppgifter från socialtjänsten som är svår att överblicka.

Frågan om socialtjänstens roll och förtroendet för socialtjänsten diskuteras sedan på ett omfattande sätt. Uppfattningen är att utredningen för enkelt avfärdar skyddsintresset som finns för uppgifter inom socialtjänsten, och att det finns en risk att personer i behov av stöd kommer undvika kontakt med socialtjänsten. Det noteras att detta är en i raden av förslag som ger socialtjänsten en närmre anknytning till de brottsbekämpande myndigheterna vilket vidare kan påverka förtroendet. Slutligen lyfts både hur detta riskerar att påverka enskilda tjänstepersoner och deras roll samt avsaknaden av en tillfredsställande barnkonsekvensanalys i utredningen.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet att avge yttrande påverkar inte direkt eller indirekt barns bästa.

Ekonomiska konsekvenser

Beslut att avge yttrande medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Underlag för beslut

- Yttrande, daterat 2024-11-04
- Socialdepartementets utredning *SOU 2024:63 – Ökat informationsutbyte mellan myndigheter*
(Sammanfattningen bifogas till ärendet, och hela utredningen kan hittas [här](#))
- Yttrande till kommunstyrelsen, daterat 2024-10-31

Skickas till

Förvaltningsjurist
Kommunstyrelsen

Svar på remiss – Ökat informationsutbyte mellan myndigheter

SOU 2024:63

Socialnämnden ställer sig positiv till vissa delar av förslaget samt ändamålet bakom förslaget. Socialnämnden kan dock inte ställa sig bakom förslaget till fullo utifrån den potentiella negativa påverkan för socialnämndens verksamhet.

Sammanfattningsvis anser socialnämnden att det finns fördelar med förslaget och att ökad samverkan är något värt att eftersträva utifrån de intressen som legat till grund för förslaget. Det finns direkta praktiska fördelar och regleringen kommer i vissa delar bli enklare att tillämpa.

Samtidigt anser socialnämnden att det nuvarande förslaget medför betydande konsekvenser för både socialnämndens verksamhet på kort och lång sikt samt riskerar att få stora konsekvenser för både enskilda som söker socialtjänstens insatser och för förtroendet för socialtjänsten i stort. Socialnämnden skulle därför önska att förslaget omarbetades för att göras mindre ingripande på socialtjänstens område.

Allmänna synpunkter

Socialnämnden välkomnar möjligheten att i större utsträckning samverka med andra myndigheter, vilket åtminstone på kort sikt kommer underlätta för delar av socialnämndens verksamhet. Samtidigt medför den nya regleringen ett flertal frågor kring hur den i praktiken ska tillämpas.

Utifrån att regleringen ger en möjlighet för socialnämnden att frivilligt dela uppgifter om någon av rekvisiten är uppfyllda finns det ett behov för de tjänstepersoner som ska tillämpa bestämmelsen att veta när det är lämpligt att dela information eller inte. Det är viktigt att det förtydligas vilka intressen som ska vara styrande för ett frivilligt informationsutlämnande. Socialnämnden anser att det är viktigt att bestämmelsen i så stor mån som möjligt tillämpas med hänsyn till den enskildes integritet och med ett värnande om förtroendet mellan den enskilde och socialtjänsten. Om bestämmelsen används på ett mer repressivt vis eller på ett sätt som i övrigt skadar förtroendet hos den enskilde kommer det negativt påverka socialtjänstens möjligheter att utföra sina kärnupdrag.

På samma sätt anser socialnämnden även att formuleringen om att information inte ska lämnas ut om övervägande skäl talar emot det skulle

behöva preciseras ytterligare. Socialnämnden anser att en tillämpning likt den som görs i 10 kap 18 a § OSL vore nödvändig för att säkerställa att ett utlämnande inte skadar socialtjänstens egna planerade åtgärder. Medan samverkan är positiv kan samverkan inte ske på bekostnad av socialnämndens kärnuppdrag.

Utifrån de enkätsvar som behandlas i utredningen framkommer att närmre 200 myndigheter önskar mer information från socialtjänsten. Även om utredningen inte uttryckligen syftar till att skapa en presumtion för all form av informationsbyte måste det ändå noteras att förslaget innebär en avsevärd ökning av antalet myndigheter som kommer ha möjlighet att begära information från socialtjänsten.

I utredningen preciseras att förslaget inte innebär en uppgiftsskyldighet när förutsättningarna för ett utlämnande är uppfyllda. Samtidigt framkommer det att 6 kap 5 § OSL ska vara tillämplig även på denna bestämmelse, vilket innebär att det kommer finnas en skyldighet att lämna ut uppgifter på efterfrågan från den andra myndigheten. Detta medför i praktiken en uppgiftsskyldighet efter begäran – vilket fortsatt skulle kunna vara mycket ingripande för den enskilde som uppgifterna gäller.

Vidare framkommer av utredningen att utlämningen även ska gälla för uppgifter som inte dokumenteras. Medan detta inte är ett avsteg från nuvarande reglering måste det särskilt påtalas i förhållande till arbetet med nya socialtjänstlagen och ett mer förebyggande perspektiv.

Förebyggande, icke-biståndsbedömda insatser behöver i dagsläget inte dokumenteras. En enskilds motivation till att ta emot öppna insatser utan föregående utredning kan vara direkt kopplat till det faktum att ingen särskild informationsinsamling behöver genomföras, alltså att inget kommer sparas kring den enskilde. Att det enligt förslaget kommer vara möjligt för ett stort antal myndigheter inklusive polis att begära information, även när denna information inte omfattas av dokumentationsskyldighet, kan motverka syftet med de nya, förebyggande åtgärderna som föreslås i nya socialtjänstlagen.

Det ska självklart sägas att det finns fördelar med förslaget. Alla uppgifter är inte känsliga uppgifter, och även socialtjänsten gynnas av en större möjlighet att från andra myndigheter inhämta uppgifter som är relevanta i handläggningen av ärenden. I synnerhet avseende felaktiga utbetalningar och i syfte att skydda välfärdssystemen på ett generellt plan ser socialnämnden en stor fördel. Det som önskas – på ett övergripande plan – är att socialtjänsten ges en större möjlighet att själva styra i vilket sammanhang ett utlämnande är nödvändigt eller inte.

Utlämnande i brottsbekämpande och motverkande syfte

Tredje punkten i författningsförslaget är av särskild vikt. Socialtjänsten generellt hanterar en stor mängd uppgifter som skulle kunna vara relevanta inom både brottsutredande och motverkande/förebyggande verksamheter.

Socialnämnden bedömer å ena sidan att förslaget kommer medföra en ökad möjlighet till samverkan mellan olika myndigheter på både lokal och nationell nivå. I synnerhet mellan olika myndighetsgrenar även inom kommunen förväntas tillämpningen förenklas avsevärt Kortsiktigt finns det därför en stor vinning med den föreslagna regleringen. Å andra sidan finns fortsatt en oro för effekterna mer långsiktigt. Detta behandlas i större utsträckning under rubriken nedan som behandlar förtroendefrågan.

Något som socialnämnden specifikt önskar lyfta fram är omfattningen av uppgifter. Socialnämnden förstår utgångspunkten att det vore fördelaktigt att kunna begära information gällande i synnerhet den organiserade brottsligheten. Samtidigt finns det ett stort antal sammanhang där uppgifter som skulle kunna klassas som ”brottsförebyggande” behandlas, men där en utlämning vore direkt olämplig. Exempelvis missbruksvård för vuxna och inte minst våld i nära relation är områden där det finns uppgifter som skulle kunna lämnas ut enligt den nya bestämmelsen, men där ett utlämnande skulle kunna vara direkt skadligt för möjligheten att ge rätt stöd till den enskilde.

Socialnämnden ställer sig vidare frågande till att vissa av de nuvarande sekretessregleringarna om utlämning av handlingar till polis- och åklagare kvarstår, då ett antal av dessa verkar bli meningslösa i och med det nya förslaget. Som exempel kan nämnas 10 kap 18 a § OSL, som hänvisats till ovan, vilken idag reglerar möjligheten att lämna ut uppgifter om brottslig verksamhet rörande barn under vissa förutsättningar. I stort sett alla bestämmelser enligt 10 kap OSL, från 18 a till 23 §§, blir meningslösa för socialtjänsten och då vissa av dem enbart gäller sekretessen enligt 26 kap 1 § OSL tjänar de inte längre något syfte. Om detta är avsikten med förslaget är det anmärkningsvärt att det inte föreslås ytterligare ändringar i lagen.

Slutligen efterfrågas även särskilt i detta sammanhang en tydlighet gällande när ett avslag på begäran om utlämnande skulle kunna aktualiseras med stöd av den nya lagens andra stycke. Socialnämnden hanterar som tidigare nämnts en stor mängd väldigt känsliga uppgifter kopplade till kriminalitet. Har socialtjänsten möjlighet med stöd av den nya lagen att prioritera sin egen verksamhet över intressena hos en annan myndighet att få del av information? Ett typexempel kan vara en klient som söker stöd för att lämna en kriminell bana, där möjligheten att hålla uppgifterna sekretessbelagda skulle vara helt avgörande för dennes vilja att ta emot stöd i den processen. Om den tidigare nämnda regleringen som i dag finns i 10 kap 18 a, tredje punkten, även infördes i denna lagstiftning hade det fortsatt gett socialtjänsten en uttrycklig rätt att vid konflikt mellan dessa intressen

välja det som faktiskt gynnar den enskilde och den egna verksamheten bäst. Detta bedöms som en brist i förslaget i dess nuvarande form.

Fjärde och femte punkten

Socialnämnden anser att den fjärde punkten om utlämnande för att motverka fusk och regelöverträdelser, samt den femte om utlämning för handläggning av ärenden i författningsreglerad verksamhet, skapar ett oerhört brett tillämpningsområde för den nya bestämmelsen. Det kan ifrågasättas om detta verkligen blir proportionerligt. Socialnämnden ställer sig som tidigare uppgetts positiv till förslagen i den del de kan motverka utnyttjande av välfärdssystemen samt motverka förekomsten av organiserad brottslighet. Den fjärde och i synnerhet den femte punkten öppnar dock möjligheten för en betydligt större sekretessinskränkning än så. Även om utredningen anser att behovet av sekretesskydd hos socialtjänsten inte är lika stort som tidigare gjorts gällande måste det ifrågasättas om skyddsintresset verkligen är så pass svagt att det finns anledning att möjliggöra för samtliga myndigheter att begära ut uppgifter i samband med sin handläggning.

Särskilt om frågan om förtroende för socialtjänsten

Socialnämnden kan inte ställa sig bakom utredningens slutsats att det inte längre finns ett sådant stort behov av att skydda uppgifter inom socialtjänsten som tidigare ansetts. Den potentiella skadan för förtroendet för socialtjänsten avfärdas för enkelt, i synnerhet då det lyfts fram i kontakten med Föreningen Svenska Socialchefer att deras erfarenhet är att personer blir mindre benägna att dela med sig av information om de visste att den kunde lämnas ut. Möjligen kan en argumentation föras att det vore proportionerligt med vissa ändringar i regleringen, men inte i förhållande till den stora förändring som den föreslagna regleringen skulle medföra. Det finns självklart en vinning i ökad möjlighet till samverkan och det finns också en möjlighet att allmänheten i stort, i synnerhet de som aldrig kommer komma i fråga för socialtjänstens insatser, uppfattar att det är positivt med denna typ av förändring. Det lär dock komma på bekostnad av ett skadat förtroende både från enskilda som redan har kontakt med socialtjänsten och för den delen av allmänheten där det finns en ökad sannolikhet och behov av kontakt med socialtjänsten.

Det går vidare att problematisera om inte denna reglering direkt kommer medföra att personer som annars vore i behov av socialtjänstens insatser väljer att undvika kontakt på grund av risken för ett utlämnande av information. Här kan återigen nämnas avhoppare, men även personer i

missbruksproblematik eller exempelvis personer utan uppehållstillstånd med barn som hade varit i behov av stöd.

Socialnämnden anser sammanfattningsvis att det inte går att så enkelt avfärda idén om att detta förslag kommer vara förtroendeskadligt och att det därmed inte är säkert att den föreslagna förändringen faktiskt är proportionerlig.

Socialtjänstens roll och praktiska effekter av förslaget

Socialnämnden är medveten om att lagförslaget påverkar samtliga myndigheter i Sverige och att socialtjänsten enbart är en av dessa. Samtidigt går det inte att förbise att förslaget kommer ha en omfattande påverkan på socialtjänstens verksamhet vilket också återspeglas i stora delar av utredningen. Socialnämnden har därför förhoppningen att de synpunkter som lyfts fram avseende förslagets påverkan på socialtjänstens uppdrag verkligen beaktas inför fortsatt beredning.

Under de senaste åren har ett stort antal lagändringar genomförts och förslag på förändringar presenterats som i olika grad haft en påverkan på socialtjänstens verksamhet. En tydlig trend kan ses i att socialtjänsten förväntas göra mer i två huvudsakliga områden – motverkandet av brott mot välfärdssystemen och motverkandet av organiserad brottslighet, i synnerhet avseende unga. Det har även varit tydligt att önskemålen från polisens sida har varit en omfattande tillgång till socialtjänstens information. Samtidigt har det även diskuterats åtgärder såsom att åklagare skulle ges tillgång till att fatta beslut om omedelbara omhändertaganden enligt 6 § LVU, och införandet av en ny ungdomskriminalitetsnämnd där socialtjänst skulle bli utförare för insatser som beslutas av polis och domstol.

Socialnämnden ser det som självklart att en del av socialtjänstens uppdrag är att arbeta förebyggande och motverka brottslighet. Det är dock inte ett av socialtjänstens kärnuppdrag. Även avseende behovet att motverka ungdomskriminalitet måste socialtjänsten fortsatt arbeta för att skydda barnet i första hand. Den generella utvecklingen under de senaste åren öppnar för en utveckling där socialtjänsten får en större koppling till det brottsutredande arbetet. Detta riskerar att ta resurser från och minska fokuset på socialtjänstens huvudsakliga uppdrag. Risken är att socialtjänsten i framtiden kommer ses av allmänheten som en förlängning av rättsväsendet vilket kommer ha en negativ påverkan för socialtjänstens möjligheter att nå ut till människor i behov av dess insatser. Det nu aktuella förslaget riskerar att fortsatt driva på denna utveckling, och det går att ifrågasätta huruvida en sådan utveckling verkligen är kompatibel med omställningen till en mer förebyggande och öppen socialtjänst med den nya socialtjänstlagen.

Inom ramen för denna diskussion måste det också lyftas vad dessa regleringar skulle få för effekt på det dagliga arbetet. En skyldighet att lämna uppgifter på begäran som är så pass omfattande som förslaget skulle medföra att socialtjänsten får klienter som är mindre benägna att lämna känslig information. Det skulle även kunna leda till en ovilja hos tjänstepersoner att inhämta känslig information och våga ställa de svåra frågorna om de inte kan garantera att uppgifterna är skyddade. En systematik där socialsekreterare i betydligt större utsträckning förväntas lämna ut uppgifter till andra myndigheter riskerar också att skada själva rollen och att göra den mindre lockande utifrån att en socialarbetares uppdrag delvis riskerar att åsidosättas. Det finns alltså skäl att ställa frågan vad detta förslag i kombination med andra förslag på området innebär för yrket på både kort och lång sikt.

Slutligen måste det även särskilt lyftas att utredningen inte innehåller en tydlig barnkonsekvensanalys enligt artikel 3.1 barnkonventionen. På sida 490-492 genomförs en form av proportionalitetsbedömning kring hur förslaget kommer att påverka barn. I denna del används nästan uteslutande argumentet att förslaget syftar till att motverka att barn utsätts för brott som en motivering till att det är i enlighet med barns bästa att bestämmelsen införs. Det måste i detta sammanhang återigen påpekas att bestämmelsen i dess nuvarande form får en betydligt bredare tillämpning än enbart det som handlar om att bekämpa och motverka brott. Om intresset att skydda barn från brottslighet är det huvudsakliga syftet att uppgifter om barn ska få lämnas ut borde bestämmelsen vara begränsad till det syftet. Det anförs att vissa andra verksamheter som behandlar känsliga personuppgifter om barn är undantagna, exempelvis familjerådgivning, barnombudsman och hälso- och sjukvård. De uppgifter som behandlas inom ramen för en utredning i socialtjänsten kan vara minst lika känsliga och det är anmärkningsvärt att detta så enkelt avfärdas.

Sammanfattning

Vårt uppdrag

Vi har i denna del haft i uppdrag att kartlägga behovet av att myndigheter får förbättrade möjligheter att utbyta information med varandra i syfte att särskilt förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet. Vi har vidare haft i uppdrag att, mot bakgrund av genomförd kartläggning, analysera och ta ställning till hur behovet av att utbyta sekretessbelagd information kan tillgodoses, samt att lämna förslag på en generell bestämmelse som gör det möjligt att lämna uppgifter som omfattas av sekretess till skydd för enskilda till en annan myndighet, såväl på begäran som på eget initiativ. Vårt uppdrag har därtill omfattat att göra en översyn av vilka befintliga sekretessbrytande bestämmelser som kan behöva upphävas eller ändras vid införandet av en generell sekretessbrytande bestämmelse. Vi har slutligen även haft i uppdrag att göra en analys av hur de förslag som lämnas förhåller sig till intresset av sekretesskydd för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden och väga behovet av ett förbättrat informationsutbyte mot den enskildes rätt till skydd för sin personliga integritet.

Det återstående uppdraget – att analysera och ta ställning till hur behovet av att utbyta offentlig information kan tillgodoses, att särskilt överväga och lämna förslag på en bestämmelse som i större utsträckning gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut offentliga uppgifter till en annan myndighet samt att göra en översyn, i den utsträckning det behövs, av myndigheternas registerförfattningar – ska redovisas senast den 28 februari 2025.

Kartläggningen

Vår utgångspunkt har varit de kartläggningar som nyligen redovisats i departementspromemorian *Utökat informationsutbyte* (Ds 2022:13) och SOU 2023:69, *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel*.

Till skillnad från flertalet tidigare genomförda och nu pågående kartläggningsuppdrag har vårt uppdrag inte varit begränsat till informationsutbyte mellan några särskilt utpekade aktörer, eller för vissa avgränsade syften. Syftet med vår kartläggning har varit att få fram ett underlag som kan användas både i våra analyser vad gäller behovet av ny, generellt tillämplig sekretessbrytande reglering och i en proportionalitets- och integritetsbedömning av det författningsförslag som lämnas.

Kartläggningen har genomförts i två delar; en bred kartläggning i form av en digital enkät med 16 frågor och en fördjupad kartläggning som huvudsakligen genomförts genom kontakter med fyra myndighetsgemensamma grupperingar och tillsynsmyndigheter; SEFI-rådet, MUR-initiativet, Bob-samverkan och Sveriges Kommuner och Regioner.

Enkäten skickades ut till i princip samtliga statliga myndigheter, samtliga kommuner, samtliga regioner och ett stort antal övriga aktörer som i sekretesshänseende jämföras med myndigheter. De drygt 950 svar som kommit in på enkäten sammantaget med den fördjupade kartläggningen visar att det finns ett generellt och omfattande behov av förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter, men även att behoven är mer påtagliga i vissa sammanhang. På ett generellt plan behöver möjligheterna förbättras i syfte att svenska myndigheter ska kunna utföra myndighetsutövning, och annan verksamhet som tydligt faller inom ramen för myndigheternas befogenheter, på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt. Områden där behoven framstår som särskilt angelägna är informationsutbyte mellan myndigheter i syfte att förhindra och motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, i samband med hanteringen av EU-relaterade medel samt informationsutbyte mellan myndigheter kopplat till barn och unga som riskerar att fara illa och utnyttjas i kriminella sammanhang.

Det behövs en genomgripande reform

De behov som vi kartlagt kan tillgodoses på två principiellt skilda sätt. En möjlighet är att utgå från den nuvarande strukturen i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, och införa ytterligare en undantagsregel som medger att annars sekretessbelagd information lämnas mellan myndigheter. Det är också den väg som anvisats i våra direktiv.

Ett annat alternativ skulle kunna vara att som utgångspunkt avskaffa sekretessen mellan myndigheter när det gäller sekretess till förmån för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden och närma sig frågan från det hållet, med relevanta inskränkningar och undantag för att tillförsäkra enskilda ett adekvat integritetsskydd. Utifrån dels rättsutvecklingen avseende dataskydd, dels vad som framkommit i kartläggningen om de tillämpningssvårigheter som finns med nuvarande ordning vore det enligt vår uppfattning det bästa att vända på utgångspunkten och som huvudregel tillåta att uppgifter om enskilda får utbytas mellan myndigheter. En reform som den nu skisserade skulle dock vara mycket omfattande och i grunden förändra den nuvarande lagstiftningen. Ett sådant arbete ryms inte inom den här utredningens uppdrag.

En ny generell sekretessbrytande bestämmelse

Vi förslår att det i offentlighets- och sekretesslagen ska införas en generell sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör utlämnande av annars sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet. Bestämmelsen ska bryta sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden.

Närmare om konstruktionen av bestämmelsen

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden inte hindra att en uppgift lämnas till en annan myndighet om det behövs för att

1. förebygga eller förhindra att en ekonomisk förmån, ett ekonomiskt stöd, en skatt eller en avgift beslutas, betalas ut eller tillgodoräknas felaktigt eller med ett för högt eller ett för lågt belopp,

2. upptäcka eller utreda sådant som avses i 1,
3. utreda brott eller för att motverka brottslig verksamhet,
4. förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk eller regelöverträdelser, eller
5. handlägga ärenden i författningsreglerad verksamhet.

Uttrycken fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet är delvis överlappande. Eftersom de situationer då sekretessgenombrott ska kunna ske anknyter till dessa uttryck blir även regleringen delvis överlappande. Detta kommer dock inte att orsaka tillämpningsproblem.

Ett utlämnande enligt den generella sekretessbrytande bestämmelsen kan alltså endast komma i fråga om det behövs för något av de syften som anges i bestämmelsen. Det krävs inte att den mottagande myndigheten behöver uppgiften i sig. Det är tillräckligt att utlämnandet behövs för de syften som anges i bestämmelsen. Det är den utlämnande myndigheten som ska pröva om uppgiftsutlämnande kan ske. Om en myndighet begär ut uppgifter bör dock den utlämnande myndigheten kunna utgå från att den mottagande myndigheten behöver uppgifterna.

Vid utlämnande av uppgifter med stöd av den generella sekretessbrytande bestämmelsen bör det finnas en möjlighet att beakta omständigheter i det enskilda fallet. Vi föreslår därför att varje utlämnande ska föregås av att den utlämnande myndigheten beaktar motstående intressen. En uppgift ska därför inte lämnas ut med stöd av den generella sekretessbrytande bestämmelsen om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Vad bestämmelsen innebär i övrigt

Den sekretessbrytande bestämmelse som vi föreslår innebär att myndigheterna får lämna ut de annars sekretessbelagda uppgifter som träffas av bestämmelsen på eget initiativ, om rekvisiten för utlämnandet i övrigt är uppfyllda. En myndighet måste inte pröva om ett utlämnande är förenligt med de ändamål för vilka uppgiften ursprungligen samlades in. En uppgift måste inte ha dokumenterats för att det

ska vara tillåtet att lämna ut den med stöd av bestämmelsen. Bestämmelsen medger rutinmässiga utlämnanden.

Undantag från den generella sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde

I övervägandena om vilken sekretess som ska undantas den generella sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde har vi utgått från de undantag som i dag finns för tillämpningsområdet av generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. De skäl som motiverat begränsningarna av generalklausulen har utgjort en utgångspunkt även för våra överväganden kring avgränsningen av vår bestämmelse. Skälen har dock prövats utifrån nuvarande behov av ett utökat informationsutbyte och de rättsliga förutsättningar för informationsutbyte som råder i dag.

Vår bedömning är att de ursprungliga skälen för att undanta viss sekretess från generalklausulens tillämpning i flera fall gör sig gällande även i dag. Det finns därför skäl att inte låta den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen omfatta förande av eller uttag ur register för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa (24 kap. 2 a § OSL), sekretess i verksamhet som avser framställning av statistik (24 kap. 8 § OSL), sekretess inom postområdet och för elektroniskt meddelande (29 kap. 1–2 §§ OSL), för viss del av Riksbankens och Riksgäldens verksamhet (31 kap. 1 § första stycket samt 2 § OSL), för uppdrag som myndighet utför för enskilda räkning (31 kap. 12 § OSL), för verksamhet vid Barnombudsmannen respektive Institutet för mänskliga rättigheter (33 kap. 2 och 4 a § OSL), sekretess vid viss medling (36 kap. 3 § OSL), sekretess i notarius publicus verksamhet som följer av lag eller annan författning (40 kap. 2 § OSL) samt sekretess i verksamhet för enbart teknisk bearbetning eller teknisk lagring för någon annans räkning (40 kap. 5 § OSL).

På två områden – hälso- och sjukvårdssekretessen och socialtjänstsekretessen – gör sig dock såväl starka behov av informationsutbyte som starka integritetsskäl gällande. Frågan om vår sekretessbrytande bestämmelse ska omfatta dessa områden har besvarats särskilt för varje situation som i dag är undantagen generalklausulens tillämpningsområde.

Särskilt om sekretess inom hälso- och sjukvården

Av vår kartläggning framgår att det, särskilt i vissa sammanhang, finns en mycket stor efterfrågan på utökade möjligheter att få del av uppgifter som förekommer inom hälso- och sjukvården.

Sekretess för uppgifter inom hälso- och sjukvården enligt nuvarande 25 kap. 1 § OSL var redan i 1980 års sekretesslag undantagen generalklausulens tillämpningsområde. Den ursprungliga bedömningen var att det inte kunde råda någon tvekan om att sjukvården hör till de områden där kraven på sekretess kring enskildas personliga förhållanden gjorde sig starkast gällande. I propositionen konstaterades även att sekretessen på området har gamla traditioner, och att läkarsekretessen var ett väsentligt inslag i läkaretiken. Utformningen av sekretessbestämmelserna på sjukvårdsområdet uttalades vidare ha mycket stor betydelse både för dem som av olika anledningar kom i kontakt med sjukvården och för dem som hade sitt arbete inom detta område.

Vi har övervägt att låta den sekretessbrytande bestämmelsen vara tillämplig på hälso- och sjukvårdssekretessen, men ställa högre krav för sekretessgenombrott eller att begränsa syftet med utlämnandet. Sammantaget har vi dock bedömt att de skäl som grundar undantaget i generalklausulen för sekretess enligt 25 kap. 1 § OSL alltjämt är giltiga. Vi har därför föreslagit att sekretess inom hälso- och sjukvården och i annan medicinsk verksamhet ska undantas den generella sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde.

Detsamma gäller sekretess i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (25 kap. 2 § OSL), verksamhet som innefattar omprövning av beslut eller särskild tillsyn (25 kap. 3 § OSL), ärenden hos en patientnämnd (25 kap. 4 § OSL), omhändertagande av patientjournaler (25 kap. 5 § OSL) och hanteringen av vissa ärenden hos Inspektionen för vård och omsorg (25 kap. 8 § OSL).

När det gäller sekretess i förhållande till den vård- eller behandlingsbehövande (25 kap. 6 § OSL) och sekretess i förhållande till den som en anmälan eller utsaga av en enskild avser (25 kap. 7 § OSL) är bestämmelsernas räckvidd sådan att de inte kan tillämpas mellan myndigheter. Något undantag behövs därför inte.

Särskilt om sekretess inom socialtjänsten m.m.

Av vår kartläggning framgår att det finns ett omfattande behov av förbättrade möjligheter till informationsutbyte med socialtjänsten. Behovet av en förenklad reglering är dessutom särskilt framträdande i detta sammanhang.

Sekretess inom socialtjänstens verksamhet har varit undantagen generalklausulens tillämpningsområde sedan 1980 års sekretesslag infördes. Upprätthållandet av sekretessen, även i förhållande till andra myndigheter, antogs nämligen vara en förutsättning för att enskilda skulle känna förtroende för socialtjänsten, och därmed för att socialtjänsten skulle kunna utföra sina uppgifter. Det har alltså under en lång tid förutsatts finnas ett motsatsförhållande mellan uppgiftslämnande från socialtjänsten till andra myndigheter och förutsättningarna för socialtjänsten att utföra sina uppgifter.

I vad mån förtroendet faktiskt påverkas av informationsdelning mellan myndigheter är dock en fråga som det finns begränsad forskning kring. Det finns dessutom redan i dag ett stort antal bestämmelser som ger en möjlighet, och i vissa fall en skyldighet, att lämna uppgifter från socialtjänsten till andra myndigheter. Inom socialtjänsten och övrig verksamhet som träffas av 26 kap. 1 § OSL förekommer dessutom uppgifter av vitt skilda slag, även sådana uppgifter som sällan uppfattas vara skyddsvärda utanför socialtjänsten. Det kan därför ifrågasättas om det ursprungliga antagandet är riktigt. Ett generellt sekretessgenombrott inom socialtjänsten skulle dessutom kunna innebära att socialtjänsten ges bättre förutsättningar att utföra sina uppgifter, bl.a. genom att enklare kunna samverka med andra myndigheter i situationer där det behövs.

Vår sammantagna bedömning är att de skäl som legat till grund för att undanta sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL från generalklausulens tillämpningsområde inte längre framstår som befogade. Sekretess inom socialtjänsten enligt 26 kap. 1 § OSL ska därför omfattas av den generella sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde.

Enligt 26 kap. 1 a § första stycket OSL gäller absolut sekretess för överskottsinformation i systemet med sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Samma skäl som talar för den starka sekretessen leder till slutsatsen att den ska undantas den generella sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde. Sekretess för övrig information i systemet med sammanhållen vård- och omsorgsdokumen-

tation (26 kap. 1 a § andra stycket OSL) föreslås dock omfattas av tillämpningsområdet.

När det gäller sekretess i förhållande till en underårigs föräldrar eller annan vårdnadshavare i vissa fall (26 kap. 2 § OSL) och sekretess i förhållande till den som en anmälan eller utsaga av en enskild avser (26 kap. 5 § OSL) är bestämmelsernas räckvidd sådan att de inte kan tillämpas mellan myndigheter. Något undantag behövs därför inte.

Skälen bakom undantaget i generalklausulen gör sig dock fortfarande gällande beträffande vissa situationer inom socialtjänstsekretessen, vilket leder till slutsatsen att de också ska undantas från den generella sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde. Det gäller sekretess inom kommunal familjerådgivning (26 kap. 3 § OSL), sekretess i verksamhet som avser omhändertagande av personakt (26 kap. 4 § OSL) och sekretess i anmälan i ärende om klagomål mot kommunal hälso- och sjukvård eller dess personal (26 kap. 6 § OSL).

Den generella sekretessbrytande bestämmelsens förhållande till övrig reglering

Det finns ett stort antal sekretessbrytande bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen och härutöver ett stort antal bestämmelser som föreskriver undantag från sekretess samt ett stort antal uppgiftsskyldigheter i andra lagar eller förordningar för vilka sekretess bryts med stöd av den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 28 § OSL. Majoriteten av de sekretessbrytande bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen är sådana att de inte kommer påverkas vid införandet av en ny generell sekretessbrytande bestämmelse.

Det finns inte skäl att upphäva eller ändra befintliga sekretessbrytande bestämmelser som endast bryter sekretess till skydd för andra intressen än skyddet för enskildas personliga och ekonomiska intressen eller som gäller endast till förmån för enskilda.

Det finns inte heller skäl att upphäva eller ändra bestämmelser som bryter sekretess under helt andra förutsättningar än de som anges i den nya bestämmelsen eller som bryter sekretess som är undantagen från den nya bestämmelsens tillämpningsområde.

Det finns ett stort antal bestämmelser som delvis kommer täckas av den nya bestämmelsens tillämpningsområde. Sådana bestämmel-

ser kommer att komplettera den nya bestämmelsen och ska därför inte upphävas eller ändras.

Den sekretessbrytande bestämmelsen ska inte vara subsidiär i förhållande till annan reglering.

Skyddet för den personliga integriteten

Vi har genomfört en integritetsanalys av det förslag vi lagt fram, där vi utgått från Integritetsskyddsmyndighetens *Vägledning för integritetsanalys i lagstiftningsarbete* (dnr IMY-2022-10835). Vår sammantagna bedömning är att den föreslagna bestämmelsen innebär flera integritetsrisker och en inskränkning i rätten till skydd för personuppgifter, men att bestämmelsen trots det är proportionerlig, bl.a. i förhållandet till det mycket omfattande behovet av förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter som vi kartlagt.

Mot bakgrund av de problem som vi identifierat vad gäller befintlig reglering av myndigheters informationsutbyte, framstår det inte som möjligt att tillgodose behoven på något annat sätt än genom en generell bestämmelse. Enligt vår bedömning är bestämmelsen därför nödvändig. Vid proportionalitetsbedömningen har vi bl.a. lagt en stor vikt vid det viktiga allmänna intresset av att svenska myndigheter ges goda möjligheter att bedriva verksamhet som innefattar myndighetsutövning och annan verksamhet som faller inom ramen för deras respektive befogenheter på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt. Vi har även lagt en särskilt stor vikt vid barn och ungas stora utsatthet i kriminella miljöer, liksom den nuvarande omfattningen av välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Vår bedömning är att några särskilda anpassningar eller åtgärder som påverkar ikraftträdandet inte behöver göras. Det stora behov av förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter som redovisats i vår kartläggning gör att den generella sekretessbrytande bestämmelsen bör träda i kraft så snart som möjligt, dvs. den 1 september 2025. Några övergångsbestämmelser behövs enligt vår bedömning inte.

Övriga konsekvenser av utredningens förslag

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att myndigheter får bättre möjligheter att förebygga, förhindra, upptäcka och utreda bl.a. felaktiga utbetalningar, brott eller brottslig verksamhet, fusk eller regelöverträdelser. Större möjlighet till informationsutbyte kommer sannolikt att leda till omfattande samhällsekonomiska vinster på ett stort antal områden. Det går dock inte att på förhand uppskatta hur stora de ekonomiska effekterna av vårt förslag kommer att vara.

Vårt förslag bör inte leda till något ökat resursbehov för de statliga myndigheterna. Förslaget, som inte innebär några nya åligganden, bör inte heller leda till kostnadsökningar för kommuner och regioner.

Betydelsen för det brottsförebyggande arbetet

Den generella sekretessbrytande bestämmelsen tar tydligt sikte på informationsutbyte i syfte att förebygga inte bara brott utan även annat fusk och andra regelöverträdelser. Vårt förslag kommer att ge bättre förutsättningar för såväl brottsbekämpande myndigheter som myndigheter med brottsförebyggande uppdrag att utföra sina uppgifter. Effekterna av den bestämmelse som nu föreslås måste också ses i sammanhang med den övriga utvecklingen på det brottsförebyggande området.

Sveriges internationella åtaganden och övriga konsekvenser

Som nämnts ovan anser vi att det intrång i den personliga integriteten som vårt förslag på en generell, sekretessbrytande bestämmelse innebär, i form av större möjligheter för myndigheter att utbyta information om enskilda, är motiverat och står i proportion till nyttan med förslaget. Även i övrigt är vårt förslag förenligt med de krav som följer av EU-rätten, barnkonventionen och Sveriges övriga internationella åtaganden.

Vårt förslag, som i sig inte innebär några åligganden för kommuner och regioner, utan endast möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter är ingen inskränkning i det kommunala självstyret. Inte

heller i övrigt innebär vårt förslag några konsekvenser av det slag som följer av 15 § kommittéförordningen (1998:1474).

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Socialnämnd

2023-11-05

Socialförvaltningen

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2023:00005

10 Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Dessa ärenden anmäls till nämnden:

Begäran om komplettering av ansökan om statsbidrag för insatser som avser barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet. SN/2024:00210

§ 102 KF 2024-09-26 Revidering av fordonsriktlinjer och policy KS/2024:00489

§ 115 KF 2024-10-24 Delårsrapport 2 2024 Botkyrka kommun KS/2024:00241

§ 181 KS 2024-10-07 Kommunövergripande internkontrollplan Botkyrka 2025
KS/2024:00545

§ 183 KS 2024-10-07 Införande av rubrik om barnkonsekvensanalys KS/2024:00536

§ 189 KS 2024-10-07 Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) –
Kommunen KS/2024:00444

§193 KS 2024-10-07 Firmatecknare 2024 - ändring 2024-10-07 KS/2023:00803

§ 207 KS 2024-10-25 Ny regel för användandet av Botkyrka kommuns IT-utrustning
KS/2024:00092

Lex Sarah

Lex Sarah rapport:2253, 2282, 2315, 2317, 2327 och 2363

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Socialnämnd

2024-11-05

Socialförvaltningen

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2024:00009

11 Anmälan av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Delegationsbeslut som anmäls till nämnden.

Socialdirektör

Ansökan till Hemvärnet SN/2024:00357 och SN/2024:00382